

**DEMOS
HELSINKI**

Savilahden toimijaprofiilit 2030 & 2050

-hankkeen loppuraportti

11.7.2017

Kaisa Schmidt-Thomé

Satu Lähteenoja

Antti Lippo

Ossi Korhonen

Jenni Nieminen

Otto-Wille Koste

Sisällysluettelo

I Johdanto ja hankkeen taustat	3
Perustiedot Savilahden suunnittelusta	3
Toimijakartoitus	4
II Savilahden tulevaisuus: globaalit megatrendit ja niihin liittyvät ilmiöt	5
Kuvaus globaaleista megatrendeistä	5
Megatrendi 1: Niukkenevat luonnonvarat ja Ilmastonmuutos	6
Megatrendi 2: Muuttuva väestörakenne ja urbanisaatio	6
Megatrendi 3: Digitalisaatio ja teknologinen kehitys	7
Megatrendi 4: Globaalistuva talous	8
Megatrendi 5: Minä-me yhteiskunta	8
Megatrendiin liittyvät ilmiöt paikallisesti	9
Kuvaus haastatteluista	9
Ilmiöiden kontekstualisointi asiantuntijahaastatteluilla	10
Megatrendi 1. Niukkenevat luonnonvarat ja Ilmastonmuutos	10
Megatrendi 2: Muuttuva väestörakenne ja urbanisaatio	12
Megatrendi 3: Digitalisaatio ja teknologinen kehitys	14
Megatrendi 4: Globaalistuva talous	16
Megatrendi 5: Minä-me yhteiskunta	18
Ilmiöt haastatteluiden valossa	20
III Tulevaisuuden kehitysnäkymiä	21
2030 - Uusi vastavalmistunut alue	21
Toimijaprofiilit 2030	22
Matti Salmela, 19 v.	22
Maria Ronkainen, 30v.	26
Jenni Martinez, 64 v.	29
2050 - Toisen sukupolven Savilahti	32
Toimijaprofiilit 2050	34
Maria Ronkainen, 50 v.	34
Matti Salmela, 39 v.	36
Jenni Martinez, 84 v.	38
Demos Helsinki ja toteutustiimi	41
Liitteet	42
Liite 1. Portinvartijat ja haastatellut henkilöt	42

I Johdanto ja hankkeen taustat

Savilahden toimijaprofiilit 2030 ja 2050 -hankkeen tarkoituksena oli muodostaa tulevaisuuden Savilahdelle toimijaprofiilit, jotka kuvaavat toimijoiden käyttäytymismalleihin ja elämäntapoihin vaikuttavia tekijöitä vuosina 2030 ja 2050. Toimijaprofiilien muodostamisessa hyödynnettiin selvitystä tulevaisuuden megatrendeistä, jotka vaikuttavat erityisesti Kuopioon ja Savilahden alueeseen. Toimijaprofiileita sovellettiin kirjoittamalla tarinalliset esimerkkipäiväkuvaukset toimijoille. Toimijaprofiilien tarkoituksena on tukea tulevaisuuden kaupunkisuunnittelun käyttäjälähtöisyyttä alueen eri osa-alueiden kehittämisessä.

Hanke aloitettiin huhtikuussa toteutetulla megatrendi- ja ilmiöanalyysillä sekä toimijakartoituksella. Toukokuun aikana haastateltiin Savilahden alueen kehittämiseen olennaisesti liittyviä toimijoita, jotka tarjosivat näkemyksiä Savilahden nykytilanteesta peilaten niitä tulevaisuuden megatrendeihin. 30.5. järjestettiin myös tulevaisuustyöpaja, johon osallistui yli 100 henkilöä. Työpajassa kartoitettiin tulevaisuuden odotuksia Savilahden alueelle sekä luotiin alustavia toimijaprofiileita vuosille 2030 ja 2050. Kesäkuussa kokosimme megatrendi- ja ilmiöanalyysit sekä toimijaprofiilit tähän loppuraporttiin.

Perustiedot Savilahden suunnittelusta

Savilahden alue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Kuopion keskustan torilta länteen Kallaveden järviluonnon sekä metsien läheisyydessä tarjoten hyvät vapaa-ajanvietto- ja virkistysmahdollisuudet.

Kuopion merkittävimmän aluekehitysprojektin tavoitteena on rakentaa Savilahdesta 35 000 työntekijän, opiskelijan ja asukkaan viihtyisä, kilpailukykyinen, vähähiilinen ja älykäs kaupunginosa 2020-luvun aikana. Tällä hetkellä asukkaita on alueella vain noin 30 henkilöä, mutta tulevana vuosina tarkoituksena on rakentaa alueelle asuntoja 7000 – 8000 asukkaalle. Opiskelijoiden määrää on myös tavoitteena kasvattaa 9000 opiskelijasta 15 000 – 16 000:een Savonia-ammattikorkeakoulun ja Savon ammatti- ja aikuisopiston (SAKKY) keskittäessä toimintonsa alueelle. Alueella sijaitsee jo Itä-Suomen yliopiston kampus ja sekä osa Savonian toiminnoista, mutta tulevaisuudessa alueesta on tarkoitus muodostaa Itä-Suomen merkittävin oppilaitoskeskittymä. Työpaikkojen lukumäärää on tarkoitus kasvattaa nykyisestä 10 000:sta vielä ainakin 5 000 – 7 000:lla.

Savilahden kehittämisessä korostetaan alueen keskeistä sijaintia, osaamiskeskittymää sekä elävän elämän mahdollistamisen keinoja.

Savilahden kehittämisen arvoperustaa ovat kestävä kehitys, osaamisen taitava hyödyntäminen ja kehitystyö yhdessä kaikkien sidosryhmien kanssa.

Toimijakartoitus

Savilahden kehittämistyössä on tärkeää tavoittaa keskeiset portinvartijat ja tuoda heidät yhteiseen työskentelyyn. Tunnistetuilla portinvartijoilla on asemansa kautta mahdollisuus vaikuttaa suuren ihmisjoukon toimintaan. Hankkeen onnistumisen ja kannalta on keskeistä saada eri sidosryhmät sitoutettua hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Savilahdessa portinvartijoita toimii muun muassa kaupunkikehittämiseen, maankäyttöön, koulutukseen ja energia-alaan liittyvissä tehtävissä.

Laadimme Savilahti-hankkeen aiemman sidosryhmätyön pohjalta ja megatrendien paikallisten vaikutusten valossa listan portinvartijaorganisaatioista sekä haastateltavista asiantuntijoista. Kartoitimme puhelinhaastatteluin asiantuntijoiden tulevaisuuskäsityksiä ja pyysimme heitä arvioimaan megatrendien ilmentymien tärkeyttä Savilahden kannalta. Haastatellut tahot kutsuttiin myös mukaan 30.5. järjestettyyn työpajaan.

Listan haastatelluista tahoista löydät liitteenä tämän dokumentin lopusta.

II Savilahden tulevaisuus: globaalit megatrendit ja niihin liittyvät ilmiöt

Kuvaus globaaleista megatrendeistä

Megatrendit ovat nimitys pitkäkestoisesti yhteiskuntaa muokkaaville, tyypillisesti globaaleille kehityskuluille. Megatrendin taustalla on aina laaja joukko erilaisia ajureita eli vaikuttavia syitä. Juuri siksi megatrendien suuntaa on vaikea kääntää: ei ole selkeää yhtä asiaa, johon voisi puuttua. Ne muokkaavat maailmaa eri tavoin ja luovat uusia ja ajoittain arvaamattomia kehityspolkuja.

Megatrendit tuottavat merkittäviä muutospaineita yrityksille, julkishallinnolle ja eri ihmisryhmille. Käytännössä megatrendit muodostavat ohjaavan toiminnallisen kehyksen kansallisille hallinnollisille toimenpideohjelmille. Tämän vuoksi megatrendien tunnistaminen ja huomioiminen on tärkeässä roolissa hallinnon strategisessa suunnittelussa ja toteutuksessa. Kansallisessa hallinnon suunnittelussa kestävä kulutuksen ja tuotannon näkökulmasta tärkeitä megatrendejä ovat mm. urbanisaatio, ilmastonmuutos ja vähenevät luonnonvarat, digitalisaatio ja teknologinen kehitys sekä muuttuva väestörakenne, joka sisältää ikääntymisen ja maahanmuuton.

Muutos tapahtuu samaan aikaan montaa reittiä ja tekee vanhoista yhteiskuntapoliittisista ratkaisuksista ja yritysten liiketoimintamalleista vähitellen yhä tehottomampia. Samalla syntyy tilausta uusille ratkaisuille ja uusille toimijoille. Viime aikoina kasvava joukko globaaleja yrityksiä (mm. Kone ja Nokia) on määritellyt strategiansa yhä vahvemmin megatrendien synnyttämien haasteiden ratkaisemisen kautta.

MEGATRENDIT

- Vaikuttavat kaikkeen
- Eivät todennäköisesti mene pois
- Vaikuttavat toisiinsa
- Luovat trendejä, teknologioita ja teollisuudenaloja
- Vaihtavat nimeä mutta sisältö pysyy

Demos Helsinki on kartoittanut viisi yleisesti tunnistettua megatrendiä ja nimennyt 20 tarkasteltavaa ilmiötä, joiden voidaan olettaa vaikuttavan Savilahden kehittyvään alueeseen.

Megatrendi 1: Niukkenevat luonnonvarat ja Ilmastonmuutos

SIGNAALIT

- Kiertotalous
- Vesikriisit
- Öljyn hintavaihtelu
- Ruoan hintavaihtelu & ruokakriisi
- Ilmastonmuutos

Niukkenevat luonnonvarat ja Ilmastonmuutos luovat uusia globaaleja kehityspolkuja talouteen. Ruoan, veden ja energian tarve lisääntyy merkittävästi tulevina vuosikymmeninä samalla kun niiden tarjonta vähenee monilla alueilla käytön ja ilmastonmuutoksen vuoksi. Tämä puolestaan aiheuttaa isoja muutoksia esimerkiksi globaalissa taloudessa ja muuttoliikkeessä. Nykyisten tietojen valossa esimerkiksi fosforia, johon koko moderni maatalous perustuu, riittää enää 73 vuodeksi (Cordell ym., 2009). Vaikka teollisuus synnyttää suuria päästöjä, myös ihmisten kulutustottumuksilla on merkitystä, koska kulutustottumukset luovat kysyntää joko ympäristöä kuluttaville tai säästäville ratkaisuille ja tuotannolle. Pohjoiseurooppalaisen ihmisen kulutuksessa suurimmat päästöt syntyvät asumisesta, liikkumisesta, ruoasta, ja neljäntenä merkitykseltään näihin verrannollisena ryhmänä muista tavaroista ja palveluista. Kulutukseen vaikuttamalla luonnonvarojen niukkenemiseen on mahdollista yrittää sopeutua. (Demos, 2014).

Megatrendi 2: Muuttuva väestörakenne ja urbanisaatio

SIGNAALIT

- Ikääntyminen
- Maahanmuutto
- Muuttoliike kaupunkiin

Muuttuva väestörakenne ja urbanisaatio tuo mukanaan uudenlaisia tarpeita ja muuttaa kaupunkien luonnetta. Suomessa vuodesta 1971 vuoteen 2013 naisten elinikä on pidentynyt kymmenellä vuodella ja miesten kahdellatoista vuodella. Ikääntyneiden absoluuttinen ja suhteellinen määrä on suurempi kuin koskaan aikaisemmin. (Findikaattori, 2014). Viitteitä elinajanodotteen nousun loppumisesta ei ole. Suomessa vähintään toisen asteen koulutuksen saaneiden tai korkeakoulutettujen määrä on korkeampi kuin koskaan, lähes 70 prosenttia. Erityisesti naisten koulutustason nousu on ollut nopeaa (SVT, 2014a). Myös maahanmuutto muuttaa väestörakennetta. Vuonna 2012 Suomessa asui noin 195 500 ulkomaan kansalaista. Ulkomaan

kansalaisten määrän arvioidaan vuoteen 2020 mennessä kasvavan noin 330 000 henkeen ja vuoteen 2030 mennessä noin 500 000 henkeen. (TEM 2016). Urbanisaatio on globaali ilmiö, ja kaupunkien nopea kasvu tuottaa uusia kasvualustoja yritystoiminnalle sekä ohjaa kulutusta. Vuonna 2015 kaupungit tuottivat 85% maailman bruttokansantuotteesta (The New Climate Economy, 2015). Ennusteiden mukaan vuonna 2030 noin 60% maailman väestöstä asuu kaupungeissa (United Nations Population Division, 2012). Kaupungistuminen on merkittävä ilmiö myös Suomessa, jossa taajama-alueilla asuu tilastointitavasta riippuen 70-84% suomalaisista. VTT:n tuottaman arvion mukaan kaupungistuminen ilmiönä jatkuu Suomessa, ja esimerkiksi kaupunkeihin rakennettavien asuntojen tarve on vuosittain n. 25000-30000. (VTT, 2016).

Megatrendi 3: Digitalisaatio ja teknologinen kehitys

SIGNAALIT

- Big data
- Robotisaatio
- Automatisaatio
- Internet of Things
- Sosiaalinen media

Digitalisaatio ja teknologinen kehitys muuttavat työn ja palvelujen luonnetta merkittävästi tulevana vuosikymmeninä. Muun muassa 3D-printtaus, asioiden internet (IoT), virtuaalitodellisuuden kehittyminen ja automatisoituva liikenne luovat uusia mahdollisuuksia ja haasteita kestävän kulutuksen ja tuotannon tavoitteille. Digitalisaatio ja virtuaaliympäristöjen yleistyminen vähentävät etäisyyksien merkityksiä ja avaavat uusia toimintaympäristöjä palveluille. Esimerkiksi vuonna 2009 mobiilisovelluksia oli tuotettu yhteensä 150,000, vuonna 2014 sovelluksia oli tuotettu yhteensä 1.2 miljoonaa ja ladattu yhteensä 75 miljardia. (McKinsey, 2015). Toisaalta automaation aiheuttama työn katoaminen muuttaa radikaalisti työelämän rakenteita. Ihmisten, hyödykkeiden ja tiedon kansallinen ja ylikansallinen liikkuminen nopeutuu, ja tämän myötä tuotannon ja kulutuksen rakenteista tulee yhtä yhtenäisempiä globaalilla tasolla.

Megatrendi 4: Globaalistuva talous

SIGNAALIT

- Tavaroiden hintojen lasku
- Aasian kasvu
- Globaalit tuotantoketjut
- Monimutkaiset finanssimarkkinat

Globaalistuvassa taloudessa kauppa, investoinnit, tuotanto ja kulutus kytkevät kansalliset ja paikalliset taloudet osaksi kansainvälistä talousjärjestelmää ja lisäävät toimijoiden välistä keskinäisriippuvuutta. Rajojen sijaan korostuvat erilaiset yhteydet, lävistävyydet, virtaukset ja vaihdot keskusten välillä. Tuotanto ja kulutuskysyntä siirtyvät yhä enemmän perinteisten teollisuusmaiden ulkopuolelle. Osaaminen on tärkein taloudellinen menestystekijä, mikä korostaa kaupunkiseutujen merkitystä. Metropolialueet irtoavat kansallisesta aluekehityksestä osaksi globaalia vaihdantaa. Myös kehittyvien maiden metropolit saattavat nopeasti hypätä mukaan itsenäiseen innovaatio- ja kulutustalouteen. Kaupunkeja ei nähdä enää vain hallinnollisina yksikköinä vaan kilpailukykyisen innovaatioekosysteemin edistäjinä ja ihmisten toimintamahdollisuuksien horisontteina.

Megatrendi 5: Minä-me yhteiskunta

SIGNAALIT

- Demokratian kriisi
- Uusi paikallisuus
- Yhteisöllisyyden uudet muodot
- Eriarvoistuminen
- Kuluttajuus

Vaurastuminen, koulutustason nousu ja informaation digitaalinen avautuminen ovat mahdollistaneet ihmisten aiempaa vahvemman yksilöllistymisen. Ihmiset kokevat aiempaa suurempaa vapautta valita, mihin ryhmään ja miten kuuluvat, jolloin syntyperän ja ammatin kaltaiset asiat ovat aiempaa pienempi osa ihmisten identiteettiä. Digitaalinen kommunikaatio on synnyttänyt kokonaan uudenlaisen kerroksen yhteisöjä ja niille tapoja tehdä yhteistyötä. Monet yhteiskuntamme instituutioista nojaavat yhä oletukselle perinteisemmästä tavasta kuulua ja identifioitua asuinpaikkaan, kansakuntaan tai muuhun yhteisöön. Tämä synnyttää hankausta kansalaisten ja instituutioiden välillä. Instituutioille ja niiden asettamille säännöille on aiempaa vaikeampi lunastaa ihmisten hyväksyntää.

Megatrendiin liittyvät ilmiöt paikallisesti

I Niukkenevat luonnonvarat ja ilmastonmuutos	II Muuttuva väestörakenne ja urbanisaatio	III Digitalisaatio ja teknologinen kehitys	IV Globalistuva talous	V Minä-me yhteiskunta
1. Paikallinen uusiutuva energiantuotanto 2. Käveltävyys & kevyt liikenne 3. Jakamistalous ja yhteiskäyttö 4. Resurssitehokas maankäyttö ja rakentaminen	5. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys 6. Ikääntyvän väestön tarpeet, esim. Lähi- ja hyvinvointipalvelut 7. Asumisen tarpeiden ja preferenssien eriytyminen 8. Kaupunkirakenteen tiivistyminen	9. Virtuaalitodellisuus 10. Datatalous & älykkäät rakennukset 11. Automatisoitu joukkoliikenne 12. Työurien pirstoutuminen ja moninaistuminen	13. Elinkeinojen rakennemuutos, elinikäinen oppiminen 14. Alueellinen eriytyminen (profiloituminen) 15. Kokeilukulttuuri 16. Keikkatyön mahdollistavat alustat, hubit ja klusterit	17. Hyperkonnektiivisuus ja yhdessä tekeminen 18. Osallistumisen murros: äänestäjästä paikallisyhteisön tekijäksi 19. Julkishallinnon muutos tekemisen mahdollistajaksi 20. Pop-up kaikki: kokeilut ja lyhytkestoinen sitoutuminen

Kuva: Selvityksessä tarkastellut megatrendit ja ilmiöt

Kuvaus haastatteluista

Projektin olennaisena osana haastattelimme puhelimitse Savilahden alueen toimijoita, jotka ovat olleet osallisia alueen kehittämiseen sekä muutamaa alueen ulkopuolista asiantuntijaa, jotka ovat muuten kestävään kaupunkisuunnitteluun vihkiytyneitä. Toukokuun aikana haastattelimme yhteensä 16 asiantuntijaa.

Haastatteluiden tarkoituksena oli hahmottaa Savilahden alueen ja laajemmin Kuopion nykytilanne eli kontekstualisoida megatrendit ja ilmiöt. Haastateltavat arvioivat eri trendien ja ilmiöiden paikallista relevanssia ja tarjosivat näkemyksiä alueen nykyisistä piirteistä, vahvuuksista ja tulevaisuuden odotuksista.

Ilmiöiden kontekstualisointi asiantuntijahaastatteluilla

Megatrendi 1. Niukkenevat luonnonvarat ja Ilmastonmuutos

MEGATRENDIIN LIITTYVÄT ILMIÖT	PAIKALLINEN KONTEKSTI
1. Paikallinen uusiutuva energiantuotanto	Paikallinen uusiutuva energiantuotanto on välttämättömyys tulevaisuuden resurssiviisaassa ja älykkäässä Savilahden kaupunginosassa.
2. Käveltävyys & kevyt liikenne	Käveltävyyden ja kevyen liikenteen edistäminen on yksi suurimmista kehittämisen tarpeista alueella. Sillä vastataan ilmastonmuutoksen haasteiden lisäksi alueen hiukkaspäästöihin sekä nuoremman sukupolven elämäntyylien tarpeisiin.
3. Jakamistalous ja yhteiskäyttö	Ilmiöt koettiin erittäin tärkeiksi, mutta jakamistalouden ja yhteiskäytön hankaluutena nähdään olevan tuotteiden ja tilojen käytön hallinnointi.
4. Resurssitehokas maankäyttö ja rakentaminen	Resurssitehokas maankäyttö ja rakentaminen on tärkeää, jotta Savilahden alue yhdistyy luontevasti keskustaan.

1. Paikallinen uusiutuva energiantuotanto

Paikallinen ja uusiutuva energiantuotanto tulee olemaan suorastaan yksi alueen kehittämisen kivijaloista, jotta visio älykkästä ja resurssiviisaasta kaupunginosasta toteutuu. Paikallisen uusiutuvan energiantuotannon nähtiin vahvistavan myös energiajärjestelmien resilienssiä. Alueen resurssit ovat jo nyt mahdollistaneet esimerkiksi kaukojäähdytysjärjestelmän käytön Kuopion yliopistollisessa sairaalassa, kun läheisten järvien kylmää vettä on hyödynnetty jäähdytyksessä.

“Savilahdessa sijaitsee jo nyt varsin merkittävä aurinkoenergialaitos.”

2. Käveltävyys & kevyt liikenne

Kävelyn ja kevyen liikenteen mahdollistavat ratkaisut ovat tärkeydessään kärkiluokkaa, jotta alueen väestön kasvusta huolimatta liikkuminen on sujuvaa ja ympäristöystävällistä. Näiden mahdollistaminen vastaa laajemmin ilmastonmuutoksen haasteisiin sekä paikallisella tasolla alueen suurista liikenneväylyistä johtuviin hiukkaspäästöongelmiin. Nuoremmille sukupolville, jotka tulevat olemaan suuri väestöryhmä Savilahden alueella, sujuvat kevyen liikenteen mahdollisuudet ja käveltävyyden mahdollistaminen ovat jo lähtökohtaisesti tärkeitä. Ilmiö tulee vahvistumaan entisestään liikenteen automaation myötä, kun auto- ja kävelytiet eivät ole niin suuressa ristiriidassa keskenään. Alueen kehitystä suunnitellessa on tärkeää ottaa huomioon, että joukkoliikenneratkaisut olisivat houkuttelevia ja sujuvia jo kehityksen alkuvaiheessa, jotta ei synnytetä vahingossa autoilukaupunkia.

“Autoriippuvuuden kasvun taittuminen on jo tapahtunut.”

3. Jakamistalous ja yhteiskäyttö

Jakamistalouden ja yhteiskäytön mahdollistavat ratkaisut nähdään tärkeänä osana alueen tulevaisuutta myös taloudellisesta näkökulmasta. Jakamistalouden ja yhteiskäytön nähdään olevan olennaisinta kulkuneuvojen ja tilojen yhteiskäytössä. Ilmiön edistämisen nähtiin kuitenkin olevan suhteellisen vaikeaa tilojen ja tavaroiden hallinnoinnin vuoksi. Myös ihmisten asenteet vaativat vielä muuttamista.

” Asuminen palveluna vapauttaisi infran omistamisesta.”

“Savilahdessa toimiva porukka on valmiimpaa jakamaan kuin oma sukupolveni.”

“Prisma ainoa kaikille “avoin ravintola” alueen 13 lounasravintolan joukossa”

4. Resurssitehokas maankäyttö ja rakentaminen

Resurssitehokas maankäyttö on tärkeää, jotta Savilahti pystytään yhdistämään paremmin osaksi Kuopion keskustaa. Jos, ja kun kaavoitus suunnitellaan huolellisesti, tämä tulee olemaan helppoa toteuttaa. Rakentamisen osalta Kuopiossa ollaan jo ollaan panostettu resurssitehokkuuteen esimerkiksi maamassojen tehokkaassa siirtämisessä.

“Tiivis rakenne tukee yhteisöllisyyttä.”

Megatrendi 2: Muuttuva väestörakenne ja urbanisaatio

MEGATRENDIIN LIITTYVÄT ILMIÖT	PAIKALLINEN KONTEKSTI
5. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys	Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys ovat Savilahdessa erityisen tärkeitä ilmiöitä ottaa huomioon ajatellen alueen koulutuskeskittymää. Osa näkee kuitenkin Kuopion olevan fyysisessä mielessä liian kaukana ihan kansainvälisyydestä.
6. Ikääntyvän väestön tarpeet, esim. lähi- ja hyvinvointipalvelut	Savilahti ei ole profiloitumassa ikääntyvän väestön alueeksi, joten ikääntyvän väestön tarpeiden huomioimista ei koeta painopistealueeksi.
7. Asumisen tarpeiden ja preferenssien eriytyminen	Asumistarpeiden ja preferenssien eriytyminen nähdään tulevan ilmi näkyvimmin nuoren väestön vaatimuksissa (esim. julkisen liikenteen toimivuus).
8. Kaupunkirakenteen tiivistyminen	Kaupunkirakenteen tiivistäminen on yksi Savilahden alueen suurimmista tavoitteista, jotta Savilahti saadaan kytkettyä osaksi Kuopion keskustaa.

5. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys

Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys ovat Savilahden alueella tärkeä tavoite ja arvo erityisesti oppilaitosten elinvoimaisuuden ja erottautumisen kannalta. Joissakin oppilaitoksissa kansainvälisyys on jo arkipäivää. Myös sairaalan henkilöstö monikulttuuristuu, kunhan suuret ikäluokat tekevät tilaa. Työperäinen maahanmuutto nähdään siis voimavarana, mutta osa näkee kuitenkin Kuopion olevan hieman syrjässä nopeimmasta kansainvälistymiskehityksestä.

"Tämän osaamisympäristön tulee olla kansainvälinen, suvaitsevainen ja helppo tulla."

"Maahanmuutto lisääntyy dramaattisesti erityisesti ilmastopakolaisuuden kasvun myötä."

6. Ikääntyvän väestön tarpeet, esim. lähi- ja hyvinvointipalvelut

Ikääntyvän väestön tarpeiden huomioimisen koetaan olevan sinällään tärkeää, mutta alueen nuoren profiilin vuoksi teema ei kuulu ykkösprioriteetteihin Savilahden alueella. Koska Savilahden uusi asuntokanta saattaa houkutella myös seudun ikääntyvää väestöä, kannattaa alueen taipumista ikäihmisten ja heidän yhteisöjensä tarpeisiin kuitenkin ennakoida.

“Lähi- ja hyvinvointipalvelut joka tapauksessa tärkeitä kaikille asukkaille, joten tämä olisi helppo toteuttaa.”

7. Asumisen tarpeiden ja preferenssien eriytyminen

Asumisratkaisujen monipuolistaminen on tärkeää, mutta haasteena on rakennuttajien tarve rakentaa tehokkaasti monistettavia pakettiratkaisuja. Uudenlaisia asumisratkaisuja ei ehkä myöskään ole osattu vaatia. Asumistarpeiden ja preferenssien eriytyminen nähdäänkin tulevan esille vahvimmin nuoremman sukupolven toiveiden ja tarpeiden kautta.

“Suburbiasta ja omasta pihasta enemmän yhteiseen, julkiseen ja yhteisölliseen tilaan.”

8. Kaupunkirakenteen tiivistyminen

Kaupunkirakenteen tiivistäminen on yksi suurimmista teemoista Savilahden alueen kehittämisessä. Tarkoituksena on yhdistää Savilahti osaksi Kuopion keskustaa. Kaupunkirakenteen tiivistäminen mahdollistaa myös kustannustehokkaamman infrastruktuurin rakentamisen. Tiivistämisessä on kuitenkin tärkeää muistaa alueen viihtyvyyden säilyttäminen vaalien myös virkistysalueita.

“Kaupunkirakennetta pitää tiivistää niin paljon, että uudet alueet tulee osaksi Kuopion keskustaa.”

Megatrendi 3: Digitalisaatio ja teknologinen kehitys

MEGATRENDIIN LIITTYVÄT ILMIÖT	PAIKALLINEN KONTEKSTI
9. Virtuaalitodellisuus	Virtuaalitodellisuus nähdään olevan tulevaisuuden teknologiaa, mutta kysymyksiä herätti miten tämä tulee käytännössä toteutumaan ja kuka tätä vetää eteenpäin.
10. Datatalous & älykkäät rakennukset	Datatalous ja älykkäät rakennukset koetaan olennaiseksi osaksi Savilahdenkin tulevaisuutta. Kysymyksiä herättää toteuttamisen tekninen helppous ja mahdollisuudet.
11. Automatisoitu joukkoliikenne	Automatisoitu joukkoliikenne nähdään tärkeänä osana tulevaisuuden liikkumismuotoja, mutta teknologian kehittymistä sekä sen sopimista Kuopioon kaupunkirakenteellisista syistä epäillään.
12. Työurien pirstoutuminen ja moninaistuminen	Työurat tulevat epäilemättä pirstoutumaan ja moninaistumaan entisestään. Kenties tämän voi nähdä myös positiivisesti valinnanvapauden lisääntymisenä?

9. Virtuaalitodellisuus

Virtuaalitodellisuuden mahdollisuudet nähdään olevan tärkeä osa tulevaisuuden kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja huoltotoimenpiteitä. Virtuaalitodellisuuden kaikkien mahdollisuuksien kuvittelemisen koetaan kuitenkin vaikeaksi. Esimerkiksi Kuopion yliopistollinen sairaala on kuitenkin hyödyntänyt virtuaalitodellisuutta sairaalan peruskorjausta suunniteltaessa.

“Huoltotoimenpiteet helpottuvat lisätyn todellisuuden kautta. Elämykset ja kaupunkisuunnittelu kuuluvat tämän alle tulevaisuudessa. Työntekoonkin varmasti liittyy olennaisesti.”

10. Datatalous & älykkäät rakennukset

Datatalous ja älykkäät rakennukset ovat olennainen osa Savilahden pyrkimystä resurssiviisaasiin rakennuksiin. Käytännön toteuttamisen nähdään sisältävän monenlaisia haasteita. Miten käy datan yksityisyyden suojalle; onko kaikkien jo olemassa olevien rakennusten muuttaminen älykkäiksi mahdollista ja saadaanko ratkaisut muutettua kokonaisvaltaisiksi?

“Data on tulevaisuuden öljy.”

11. Automatisoitu joukkoliikenne

Joukkoliikenteen automatisointi nähtiin olevan tärkeää tulevaisuudessa, mutta vaikea toteuttaa Savilahdessa ja ylipäättänsä Kuopion alueella muun muassa kaupunkirakenteellisista syistä. Soveltuisi mahdollisesti joukkoliikenteen tarpeisiin, mutta haja-asutusalueiden saavuttaminen nähdään ongelmana. Myös teknologian kehittymisen nopeutta epäiltiin.

“Jos on ylipäättänsä teknisesti mahdollista, niin Savilahti alueena toki soveltuisi.”

12. Työurien pirstoutuminen ja moninaistuminen

Työurien pirstoutuminen ja moninaistuminen tulee näkymään myös Savilahdessa, kuten koko yhteiskunnassa, tulevaisuudessa. Voidaanko Savilahdesta alueena luoda sellainen, että se mahdollistaa toimijoiden turvan ja jatkuvuuden sekä toisaalta työpaikkojen moninaisuuden ja joustavuuden?

“Työurien pirstoutuminen ja moninaistuminen pitäisi brändätä positiivisemmin; nämä ilmiöt lisäävät valinnanvapautta”

Megatrendi 4: Globaalistuva talous

MEGATRENDIIN LIITTYVÄT ILMIÖT	PAIKALLINEN KONTEKSTI
13. Elinkeinojen rakennemuutos, elinikäinen oppiminen	Kuopion valttina elinkeinojen rakennemuutoksessa voitaisiin nähdä olevan erityisesti lääketieteen alan osaaminen.
14. Alueellinen eriytyminen	Segregaatiota pyrittävä ehkäisemään, mm. väestön sekoittamisella. Savilahti saa erottautua omanlaisella imagollaan, mutta ei saa eriytyä liikaa muusta Kuopiosta. Toisaalta Kuopion tulisi pyrkiä erottautumaan muusta Suomesta.
15. Kokeilukulttuuri	Kokeilukulttuuria nähdään olevan vaikea toteuttaa Savossa.
16. Keikkatyön mahdollistavat alustat, hubit ja klusterit	Keikkatyön mahdollistavat alustat, hubit & klusterit tulevat olemaan olennaisia kehittämisen kohteita erityisesti nuoremman sukupolven työelämän tarpeisiin vastaamisessa. Kuopiossa puuttuvat kuitenkin aktiiviset toimijat, jotka edistäisivät asiaa.

13. Elinkeinojen rakennemuutos, elinikäinen oppiminen

Elinikäinen oppimisen omaksuminen on asennekysymys, johon on sopeuduttava. Elinkeinojen rakennemuutos tulee myös vahvistumaan entisestään. Kuopion elinkeinostrategiassa johtavana periaatteena monipuolinen toimialarakenne, mutta Kuopion valttina voitaisiin kuitenkin nähdä olevan lääketieteen alan osaaminen. Toisaalta haastatteluissa pohdittiin myös voidaanko immateriaalista ajattelua soveltaa aluekonseptien myymisessä?

“Alue voi olla vientituote. Miten suunnitellaan hyvä alue?”

14. Alueellinen eriytyminen

Alueellista eriytymistä käsiteltiin kahdesta näkökulmasta; segregaatio vs. alueellinen brändäys. Segregaatiota on pyrittävä ehkäisemään, mm. väestön sekoittamisella. Savilahti saa erottautua omanlaisella imagollaan, mutta ei saa eriytyä liikaa muusta Kuopiosta. Toisaalta Kuopion tulisi pyrkiä erottautumaan muusta Suomesta; esimerkiksi hyödyntämällä korkeakoulua paremmin ja luomalla startupeille mahdollisuuksia menestyä. Nopeammat ja paremmat liikenneyhteydet muualle Suomeen kiinnittäisivät Kuopion osaksi toimijaverkostoa.

“Jos tarkoittaa alueellista eriytymistä sillä, että Savilahdesta tulee omaleimainen alue, niin se on ihan jees. Mutta jos tarkoittaa sitä, että suunnittelulla pyritään tietoisesti eriyttämään Savilahtea muusta Kuopiosta, on se erittäin huono juttu.”

15. Kokeilukulttuuri

Kokeilukulttuurin käyttämisen mahdollistaminen Savilahden aluesuunnittelussa nähdään olevan haastavaa; Savossa ei erehtymisen jälkeen kokeilla mitään vuosiin. Kokeileminen voi olla suhteellisen helppoa, mutta vaikeutena on onnistuneen kokeiluasetelman luominen sekä se, miten toimivat mallit jalkautetaan osaksi strategiaa.

“Savossa kokeilua ei sallita.” “Tarvetta puolueettomalle alustatoimijalle.”

16. Keikkatyön mahdollistavat alustat, hubit ja klusterit

Teemat liittyvät olennaisesti työelämän pirstaleisuuden lisääntymiseen, joten erityisesti nuorten sukupolvien työelämän tarpeisiin vastaamisessa tulee olemaan tärkeää keikkatyön alustojen, hubien ja klustereiden kehittäminen. Kuopiosta puuttuu kuitenkin omistajuus ja aktiivinen toimija tämän kehittämisen suhteen.

“Alueen kehittäminen ei ole vain rakentamista, vaan myös palveluiden kehittämistä. Esim. living as a service, city as a service tulevaisuudessa normaalia?”

Megatrendi 5: Minä-me yhteiskunta

MEGATRENDIIN LIITTYVÄT ILMIÖT	PAIKALLINEN KONTEKSTI
17. Hyperkonnektiivisuus ja yhdessä tekeminen	Kuopion alueen elinvoiman takaamiseksi maantieteellinen eristys on voitettavissa hyperkonnektiivisuuden keinoin. Aito yhdessä tekemisen korostettiin kuitenkin olevan erityisen tärkeää Savilahdessa ja Kuopion alueella.
18. Osallistumisen murros: äänestäjästä paikallisyhteisön tekijäksi	Nähtiin, että aktiivinen tekijyys paikallisyhteisöissä on jo vanha ilmiö; pitkään ollaan jo tehty talkoo- ja vapaaehtoistyötä paikallisyhteisöissä (esim. urheiluseurat) ja siten edellytykset sille ovat hyvät.
19. Julkishallinnon muutos tekemisen mahdollistajaksi	Toisaalta tekijyyden edistämiseen kaivataan ylhäältä päin (esim. kaupungilta) tulevia rakenteita. Savilahden alueen suunnittelussa julkishallinnon rooliin mahdollistajana on jo kiinnitetty huomiota.
20. Pop-up kaikki: kokeilut ja lyhytkestoinen sitoutuminen	Kokeilut koetaan positiiviseksi ilmiöksi, mutta lyhytkestoinen sitoutuminen mietityttää. Pop-kokeilujen hyöty ja mahdollisuus skaalautumiseen pitää miettiä.

17. Hyperkonnektiivisuus ja yhdessä tekeminen

Vaikka hyperkonnektiivisuutta käsitteenä vierastettiin haastatteluissa ja se koettiin asiaksi, joka voi vieraannuttaa aidosta kanssakäymisestä, nähtiin se kuitenkin olennaiseksi asiaksi alueen elinvoiman takaamiseksi. Hyperkonnektiivisuuden keinoin pystytään voittamaan maantieteellinen eristyneisyys. Erityisesti etäläsnäöloon pitää investoida, jotta sen taso on korkea ja käyttö siten lisääntyy. Yhdessä tekeminen nähtiin Savon alueen voimavaraksi; Suomen mittakaavalla savolaisten kanssakäyminen on luontevaa.

“Kollektiivinen kokemus ja satunnaiset kohtaamiset tärkeä osa työtä.”

18. Osallistumisen murros: äänestäjästä paikallisyhteisön tekijäksi

Paikallisdemokratian muotojen hyödyntämistä pohdittiin; voisiko kansalaisten mielipiteet ja tietotaidon valjastaa yhä enenevässä määrin esim. liikennejärjestelyistä päättämiseen. Osallistumisen mahdollisuuksien lisääminen saattaisi voimistaa myös yksilön tunnetta siitä että on osa jotain tiettyä aluetta. Aktivoituminen lisäisi Savilahden kuulumisen tunnetta.

“Jo nyt on hyvät mahdollisuudet; tämä ihan ihmisistä kiinni.”

19. Julkishallinnon muutos tekemisen mahdollistajaksi

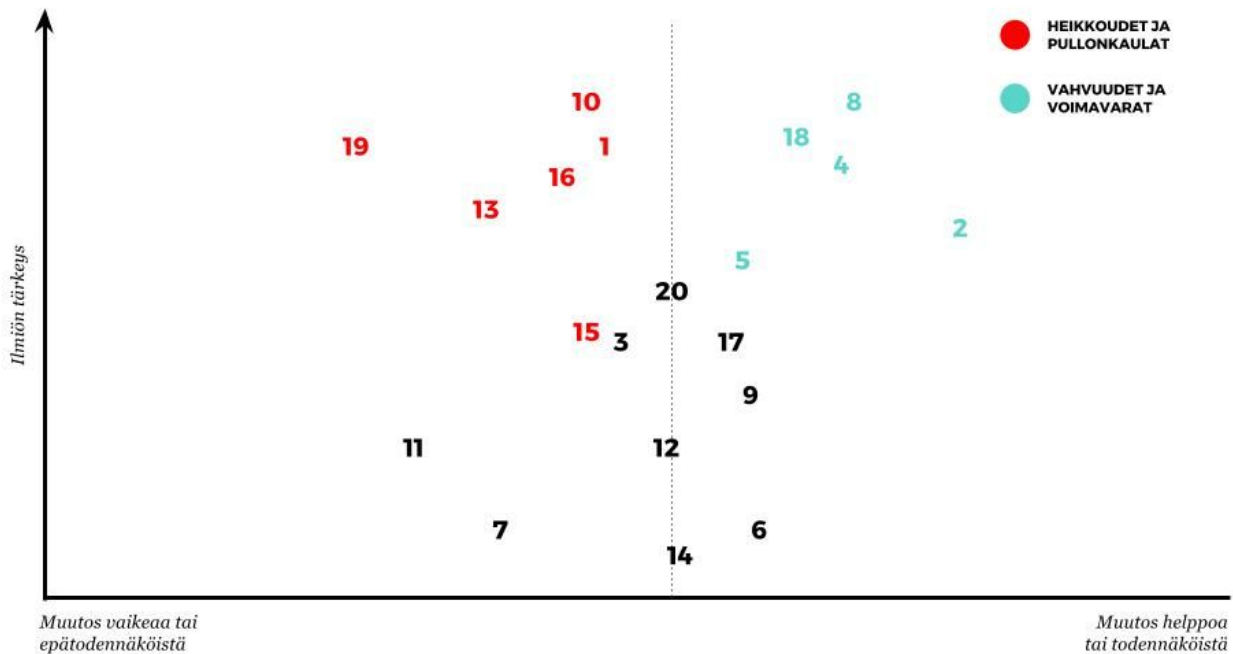
Savilahden alueen suunnittelussa tämä on otettu jo yhdeksi johtavaksi ajatukseksi; otetaan kaikkia osallisia mukaan suunnitteluun (esim. työpajojen kautta), jottei julkinen sektori pelkästään tekisi päätöksiä. Julkishallinnon muutos tekemisen mahdollistajaksi on siis tärkeää, mutta resurssien (usein rahallisten) puute ja lainsäädäntö voivat tässä tulla väliin.

“Julkishallinnolla alkaa olla kannustajan ja mahdollistajan rooli.”

20. Pop-up kaikki: kokeilut ja lyhytkestoinen sitoutuminen

Pop-up kulttuuri koettiin intohimoisten tekijöiden voimin käynnistyvänä toimintana, joka saa paljon positiivista huomiota. Haastatteluissa kuitenkin epäiltiin, onko lyhytkestoinen sitoutuminen sitoutumista ollenkaan ja osataanko toimivien kokeilujen skaalaamisen tarttua, jotta parhaat käytännöt jäävät elämään. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita kouluruokailujen ruuhkahuippujen tasoittaminen syksyisin pop-up-ravintoloilla.

“Jos harkitaan hetki syntyy suuremman porukan kannalta merkittävämpiä asioita.”

Ilmiöt haastatteluiden valossa

- 1. Paikallinen uusiutuva energiantuotanto
- 10. Datatalous & älykkäät rakennukset
- 13. Elinkeinojen rakennemuutos, elinikäinen oppiminen
- 15. Kokeilukulttuuri
- 16. Keikkatyön mahdollistavat alustat, hubit ja klusterit
- 19. Julkishallinnon muutos tekemisen mahdollistajaksi
- 2. Käveltävyys & kevyt liikenne
- 4. Resurssitehokas maankäyttö ja rakentaminen
- 5. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
- 8. Kaupunkirakenteen tiivistyminen
- 18. Osallistumisen murros: äänestäjästä paikallisyhteisön tekijäksi
- 3. Jakamistalous ja yhteiskäyttö
- 6. Ikääntyvän väestön tarpeet, esim. Lähi- ja hyvinvointipalvelut
- 7. Asumisen tarpeiden ja preferenssien eriytyminen
- 9. Virtuaalitodellisuus
- 11. Automatisoitu joukkoliikenne
- 12. Työurien pirstoutuminen ja moninaistuminen
- 14. Alueellinen eriytyminen
- 17. Hyperkonnektiivisuus ja yhdessä tekeminen
- 20. Pop-up kaikki: kokeilut ja lyhytkestoinen sitoutuminen

III Tulevaisuuden kehitysnäkymiä

2030 - UUSI VASTAVALMISTUNUT ALUE

Vuoden 2030 Savilahdessa moni asia on ennallaan, mutta muutamia suuria muutoksia on jo nähtävissä.

Savilahti on ollut aktiivisesti mukana ilmastotalkoissa alusta asti ja alue onkin toiminut testialustana ja oppimisympäristönä uusille älykkäille ratkaisuille, kiitos joustavan kaavoituksen ja paikallisen kokeilukulttuurin nopean nousun. Savilahdessa kehitettiin 2020-luvun alussa uudenlaisia paikallishallinnon välineitä ja hyödynnettiin aktiivisesti joukkorahoitusalueita, joiden avulla alueen asukkailla oli mahdollista vaikuttaa oman alueensa kehitykseen paljon entistä joustavammin.

Kaupunginosassa on useita kansainvälistäkin huomiota saaneita kortteleita ja katuja. Savilahtea lähdettiin suunnittelemaan elämä edellä: mietittiin ensin ihmisten ja yhteisöjen toimintaa, sitten vasta seiniä. Näin alueelle syntyi sujuvia arjen ympyröitä ja houkuttelevia juhlien näyttämöitä. Välimatkat ovat lyhyitä ja reitit kiinnostavia, ja jokaiseen vuodenaikaan on helppo liikkua jalan tai pyörällä. Nopein pyöräliikenne on ohjattu samoille baanoille robottibussien kanssa, jottei kävelyn edistäminen kärsi. Pidemmät reitit kulkevat luonnon ehdoilla rantoja tai puukujia pitkin.

Savilahteen hakeudutaan. Sinne tullaan kauempaakin muun muassa illallista nauttimaan, eivätkä kaikki muualla asuvat työntekijät aina kiirehdi heti töistä kotiin. Savilahdella on jo nyt sellainen maine, että siellä saattaa milloin tahansa tapahtua jotakin jännittävää. Tätä on osaltaan tukenut se, että kiinteistönomistajien, palveluntarjoajien ja käyttäjäyhteisöjen kanssa on laadittu selkeät yhteistoiminnan pelisäännöt. Siksi Savilahdesta tuntuu aina löytyvän tilaa kiinnostavalle toiminnalle ja villienkin ideoiden toteuttamiselle.

Työnteon muodot ja paikat ovat monipuolistuneet. Suurten työnantajien ja pysyvien työpaikkojen osuus on laskenut ja vastaavasti pienyritysten, keikka- ja silpputyön osuudet kasvaneet. Yhä useampia töitä voi tehdä missä tahansa, jolloin perinteisten toimistotilojen tarve on vähentynyt. Freelancereiden ja pienyritysten co-working-tilat ovat yleistymässä ja suuretkin kiinteistöalan yritykset tähtäävät tälle kasvavalle markkinalle.

Uudenlaista työtä on syntynyt perinteisten palvelujen, vapaaehtoistyön ja jakamistalouden leikkauspinoille. Jakamistalouspalvelut (esim. oman asunnon vuokraaminen, kyytipalvelut tai verkkoalustojen kautta kaupiteltavat pienet palvelutehtävät) tarjoavat osalle ihmisistä täydentävää toimeentuloa.

Yhä useampia palveluita tarjotaan hybridi-tiloista, jotka toimivat samaan aikaan työhuoneina ja useamman eri palvelun jakelupisteinä. Nämä uudet tilat tuovat uudenlaista elämää kaupunkitilaan. Työnteon paikkojen muuttuminen vaikuttaa myös ihmisten liikkumiseen. Liikenne aamuin-illoin asuin- ja työpaikka-alueiden välillä vähenee, kun osa ihmisistä jää tekemään töitä kodin lähelle. Keskustoissa liikkuu päivisin enemmän ihmisiä, jotka tekevät töitä eri pisteissä pitkin päivää.

TOIMIJAPROFIILIT 2030

Matti Salmela, 19 v.

ELÄMÄNTILANNE: Sinkku

ASUU: Matti asuu kimppekämpässä Savilahdessa rannan tuntumassa

LIKKUU: Polkupyörällä, kävellen tai autonomisella sähköbussilla, joita kulkee tiuhaan Savilahden ja keskustan välillä.

KOTOISIN: Kuopiolainen, vanhemmat muuttaneet Kuopioon ennen Matin syntymää

ÄIDINKIELI: Suomi

AMMATTI: Virtuaaliturheilija (cave-pelaamisen maailmanmestari). Opiskelee pelaamisen ohella.

HARRASTAA: Jalkapalloa, pyöräilyä, melontaa.

ARVOT: Terveelliset elämäntavat, muiden huomioiminen, ympäristöystävällisyys, oikeudenmukaisuus

Matin päivä 2030:

Matti herää unen kevyimmässä vaiheessa luonnolliseen valoon sälekaihtimien avautuessa itsestään unen ollessa kevyimmillään. Ilma on kuumasta kesästä huolimatta asunnossa raikas, kiitos lämpöpumppujen, jotka keräävät ylimääräisen lämmön talteen.

Matti asuu puukerrostalossa sijaitsevan opiskelija-asunnon ylimmässä kerroksessa, josta avautuu upeat näkymät Savilahdelle. Neliöitä Matin huoneessa ei ole montaa, mutta asunnosta ja yhteisistä tiloista löytyy kaikki tarpeellinen. Aikaa asunnossa ei tule juurikaan vietettyä, sillä Matti viihtyy parhaiten kaupungilla co-working-tiloissa, joissa

tapaa työ- ja opiskelukavereita tai rakennuksen yhteisissä tiloissa, joissa järjestetään usein erilaisia tapahtumia ja illanviettohetkiä.

Matti katsoo kalenterista päivän ohjelman: aamutreenit, opintoja, joukkuetreenit ja tapaaminen siskon kanssa. Illalla kuitenkin ehtisi vielä käydä alakerran Juhan kanssa kävelyllä ja paikallisten pyörittämässä lähikaupassa.

Matti pukee päälleen, nappaa treenikassin olalleen ja huikkaa eteisen älytermostaatille, että palaa todennäköisesti vasta viiden jälkeen, joten huoneen lämpötilaa voi laskea ja ylimääräisen lämpöenergian varastoida päivän aikana. Tekoäly toivottaa Matille hauskaa päivää ja katkaisee huoneistosta virran Matin lähtiessä.

Oven sulkeutuessa robotti-imuri hurauttaa käyntiin ja aloittaa päivittäisen kierroksensa. Matin äiti ei luota poikansa käyttämään robotti-imuriin vaan käy Matin vastusteluista huolimatta siivoamassa asuntoa aina silloin tällöin. Matin äidillä on kulkulupa asuntoon, eikä Matti ole sitä äidin siivousinnon takia viitsinyt perua. Hyväähän äitikin vain tarkoittaa.

Matti kävelee alakertaan ja käy vielä koputtamassa ystävänsä Juhan ovelle, mutta huomaa hänen istuvan alakerrassa sijaitsevan päiväkodin ja vanhainkodin yhteisissä tiloissa. Matti tervehtii Juhaa, jolla on juuri leikki kesken nelivuotiaan Martan kanssa. Juha on saanut kunnian esittää lääkäriä ja he hoitavat nyt yhdessä Martan sairastunutta mielikuvitusystävää Perttua. Matti kyselee Pertun kuulumisia ja kyse on Juhan mukaan onneksi vain ihan tavallisesta flunssasta. Matti ehdottaa Juhalle, että tänään he voisivat käydä kävelyllä Savilahden rannassa ja kaupassa päivän päätteeksi; illalla kun on luvassa lähialueen asukkaiden yhteinen illallinen yhteisissä ruokailutiloissa. Ehdotus sopii Juhalle hyvin, kunhan Perttu saadaan vain ensin hoidettua. Matti toivottaa Pertulle nopeaa paranemista ja jatkaa matkaansa ulos, nappaa lähimmän kaupunkipyörän ja polkee kuntosalille, jossa osa joukkuetovereista jo odottaakin.

Lyhyt pyörälenkki on oivaa verryttelyä aamun spinningtreenejä varten. Sali oli ensimmäisiä virtuaalitodellisuutta hyödyntäviä maailmassa, jossa kaikki tilat on alusta asti suunniteltu virtuaalitodellisuus ja hyvät etäyhteydet mielessä pitäen; uuden 6G verkon ansiosta yhteydet ovat huippunopeat. Salilla voikin treenata maailmankuulujen huippuvalmentajien ohjauksessa, sillä valmentajien ei tarvitse olla läsnä samassa tilassa. VR-lasien ansiosta tuntuu siltä kuin aamun treenit olisivat Ranskan Alpeilla.

Treenien jälkeen Matin matka jatkuu viereisen [co-working tilan](#) kahvilaan. Hän on sopinut tapaamisen muutaman kurssikaverin kanssa, jossa he yhdessä kuuntelevat aamupalan yhteydessä luennon, jossa käsitellään ravitsemusta urheilussa. [Luennoista saa Matin mielestä enemmän irti, kun niistä voi keskustella heti yhdessä kurssitoverien kanssa.](#) Urheilu ja ravitsemus -kurssikokonaisuudesta on seuraavalla viikolla vielä

laajempi kokoontuminen, jonka aikana etukäteen tallennetuilla luennoilla askarruttamaan jääneitä asioita päästään purkamaan yhdessä opettajien ja opiskelijoiden kanssa. Luennon voi pysäyttää milloin tahansa ja lisätä omat kommenttinsa oikeaan kohtaan, näin opettaja saa myös materiaalin käsiteltäväksi ennen tapaamista ja keskustelu on kaikille osapuolille tehokasta ja hyödyllistä.

Matti suorittaa yksittäisiä kursseja ja kurssikokonaisuuksia työnteon ohessa. Varsinaista tutkintoa hän ei ole ajatellut suorittavansa, vaan kokoaa itselleen [osaamisportfoliota](#), josta uskoo olevan itselleen eniten hyötyä. Tämä on ollut mahdollista yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusmallien ja tutkinto-ohjelmien rakennemuutosten myötä. [Työmarkkinat muuttuivat vauhdilla 2020-luvulla digitalisaation, robotisaation ja tekoälyn vaikutusten myötä](#), eikä moni nuori enää halunnut jättää tulevaisuuttaan yhden tutkinnon ja urasuunnitelman varaan. Savonia oli yhdessä Itä-Suomen yliopiston kanssa kehityksen kärjessä mukana ja vei rohkeasti uusia malleja eteenpäin, varmistaen paikkansa vetovoimaisena opinahjona, myös kanvainvälisesti.

Luennon katsottuaan Matti syö vielä pikaisen lounaan ennen kuin matka jatkuu kohti cave-tilaa, jossa iltapäivän peliharjoitukset pidetään. Tilassa voi pelata erilaisia joukkuelajeja virtuaalitodellisuudessa. Peleissä yhdistyy kehonhallinta, sekä fyysiset ja virtuaaliset ympäristöt, ja niistä onkin tullut suosittu vapaa-ajan harrastus, mutta myös suosittu yleisölaji jota miljoonat seuraavat. Matti onkin lajinsa tuore maailmanmestari, jolla ihailijoita ja seuraajia riittää.

Pelaaminen on erittäin raskasta ja huipputasolla pelaaminen vaatii erinomaista fyysistä kuntoa. Treenien jälkeen Matti kuitenkin tuntee olonsa tavallista väsyneemmäksi. Hän vilkaisee terveystietojansa ja niistä näkyykin nousua muun muassa tulehdusarvoissa ja sykkeessä. Tilanne ei ole hoitoa vaativa, mutta terveydentilaa seuraava ohjelma suosittelee kuitenkin lepoa, nesteytystä ja vitamiiniannoksen nauttimista.

Matti päättää ottaa loppupäivän rauhallisesti ja varaa itselleen paikan autonomiseen kaupunkibussiin, joka tulee hakemaan hänet salilta kuuden minuutin kuluttua. Matti nauttii vitamiinijuoman bussia odotellessa ja saa viestin siskoltaan, että hän olisi nyt tuomassa Matille koiransa hoitoon. Voi ei! Matti oli täysin unohtanut, että Reetta ja Rekku olivat tulossa tänään käymään. Hän soittaa Reetalle, että ei ole vielä kotona, mutta sisään he pääsevät, sillä Reetta kuuluu Matin lähipiiriin ja hänellä on kulkulupa Matin asuntoon; [asunnon älylukot päästävät kaikki kulkuluvan omaavat sisään automaattisesti](#).

Matti saapuu asunnolleen, mutta huomaa Reetan ja Rekun jääneen juttelemaan aulaan Juhan kanssa. Matti tervehtii siskoaan ovelta ja nelikuinen Rekku ryntää innoissaan moikkaamaan Mattia. Reetta on lähdössä kahdeksi kuukaudeksi työmatkalle ja joutuu jo kiirehtimään kohti juna-asemaa. Reetta hyvästelee veljensä ja toivottaa Juhalle kaikkea hyvää.

Matti ehdottaa Juhalle, että voisivat lähteä pian kävelylle Rekun kanssa ja käydä samalla lähikaupassa ostoksilla illan tilaisuutta varten. [Matti saa vuokranalennusta kun hän käyttää aikaa taloyhtiön yhteisten asioiden hoitamiseen tai viettää aikaa lasten ja ikääntyneiden asukkaiden kanssa.](#) Nykyään hän ei menestyksekkään peliuransa takia vuokranalennusta enää tarvitse, mutta on ystäväystynyt monen talon asukkaan kanssa, ja viettää heidän kanssaan aikaa mielellään.

Kävelyn päätteeksi kaupasta löytyy paljon lähellä kasvatettuja kasviksia ja paikallisten tuottamia erikoisherkkuja. Kauppa on paikallisen [ruokakollektiivin](#) hallinnoima ja hieman kalliimpi kuin suurten ketjujen kaupat, mutta sieltä myös saa tuotteita joita ei muualla myydä. Useimmiten Matti kuitenkin tilaa ruokatarpeet verkkokaupasta suoraan kotiin toimitettuna, eikä itse juurikaan käy enää suuremmissa marketeissa. Marketit ovat edelleen monen suosimia, mutta älykkään infrastruktuurin ansiosta Savilahti on toiminut testialustana monenlaisille kokeiluille ja erityisesti kaupan alalla ollaan oltu innokkaita pilotoimaan uusia palveluita Savilahden alueella. Uudet palvelut ovat herättäneet paljon kiinnostusta erityisesti opiskelijoiden ja lapsiperheiden keskuudessa.

Illallista vietetään taloyhtiön yhteisissä tiloissa, joihin kuuluu myös keittiö ja ruokailutilat. Tila on varattu taloyhtiön asukkaille neljänä päivänä viikossa ja muina päivinä sitä voi varata kuka tahansa. Tänäpä iltä kuitenkin sujuu lähialueen asukkaiden ja heidän sukulaistensa yhteisissä illanistujaisissa.

Matin luona käyvät vieraat kehuvat sitä, miten helposti hänen luokseen löytää ilman navigaatiopalvelujakin. KYSin aktiivinen mukanaolo Savilahden suunnittelussa vaikutti osaltaan siihen, että kaupunginosa rakennettiin tukemaan aktiivista, terveyttä edistävää arkiliikkumista. Periaatteisiin kuului alusta lähtien, että katutiloista tehdään kävelyn kannustavia ja reiteistä mahdollisimman intuitiivisia eli siten turvallisia ja houkuttelevia

Iloisen puheensorinan keskellä Matti tuntee olonsa onnekaaksi että saa asua Savilahdessa.

Maria Ronkainen, 30v.

ELÄMÄNTILANNE: espanjalainen mies, 1 lapsi adoptoitu Kiinasta

ASUU: Savilahdessa monen sukupolven yhteisasunnossa, puisessa pienkerrostalossa

LIIKKUU: Kävelee ja sähköpyöräilee, käyttää automaattisia sähköbussuja ja vuokraa tarvittaessa yhteiskäyttöauton

KOTOISIN: Helsingistä, muuttanut opiskeluiden perässä Kuopioon

ÄIDINKIELI: Suomi

AMMATTI: Lääkäri (juuri valmistunut)

HARRASTUKSET: Viinit, mökkeily, tanssi

ARVOT: perhe ja ystävät tärkeitä, terveys, arjen pienet asiat, kiireettömät & stressittömät viikonloput, avarakatseisuus & monikulttuurisuus

MUUTA: kiinnostunut jatkuvasta itsensä kehittämisestä

Marian päivä vuonna 2030:

Savilahdessa Maria ja hänen espanjalainen miehensä Juan heräävät (Kiinasta adoptoidun) lapsensa 4 v. Ellan hypätessä rytinällä sänkyyn ennen "heräämisvalon" luonnollista herätystä. Talven pimeydessä herätysvalo on ainoa asia joka saa Marian ja erityisesti hänen miehensä Juanin heräämään kunnolla, vaikka tällaisina aamuina ja sydäntalvella heräämisvalostakaan ei tunnu juuri olevan iloa.

Alakerrassa Marian ja Juanin vanhemmat sekä Marian isovanhemmat ovat jo kovaa vauhtia laittamassa aamupalaa pihapiirin yhteisestä kasvihuoneesta kerätystä antimista. [Aurinkoenergialla lämmitetyissä kasvihuoneissa viljely on lähes ympärivuotisesti kannattava ja kestävä vaihtoehto.](#) Kasvihuone puolestaan saan ravinteita pihapiirin yhteisestä kompostorista, josta ravinteita riittää vaikka muille jakaa. Taloyhtiöt, joissa omasta pihasta ja tontista pidetään tiukasti kiinni ovat onneksi jääneet historiaan. Yhteisen jätteenlajittelupisteen ansiosta jäteastioita ei tarvitse tyhjentää läheskään niin usein ja sensorien avulla jätteiden nouto osataan optimoida.

Aamupalalla Maria muistelee perhettään katsellessaan kuinka vain kymmenen vuotta sitten he lähtivät mukaan ryhmärakennushankkeeseen, jossa tämä puurakentamiseen ja nollaenergiataloihin perustuva pienkerrostalokortteli suunniteltiin juuri asukkaiden asumistarpeisiin vastaavaksi. Entinen omakotitalo Siilinjärvellä tuntuu kaukaiselta ajatukselta. Tämä monen sukupolven yhteisasunto ja Savilahden yhteisö ovat jotain

mistä Maria ei voi kuvitella enää luopuvansa.

Marian isovanhempien lähtiessä viemään Ellaa päiväkotiin, Maria käy vielä ennen työvuoron alkua läheisen uimarannan avannossa aamu-uinnilla. Siellä hän vaihtaa kuulumiset tutun avantouinti-porukan kanssa.

Maria pyöräilee KYS:ille hyviä kevyen liikenteen väyliä pitkin. Etäisyyksien ollessa lyhyitä talvipyöräilykin on miellyttävää. Kovilla pakkasilla Marian sähköpyörä tosin takkuilee sen verran, että pyörän sijaan kannattaa valita bussi. Väylistä pidetään hyvää huolta myös talvisin ja säätiedoista aiempaa tarkempi tieto auttaa myös ennakoimaan huoltotarpeita. Lisäksi KYS on mukana suomalaisten kaupunkien välisessä talvipyöräilykisassa, jossa Kuopio on voitolla. Kampanjan tarkoituksena on kannustaa ihmisiä aktiiviseen elämään myös talvisin ja toisaalta kannustaa kaupungeja panostamaan kevyen liikenteen verkostoonsa. KYS haluaa myös näyttää esimerkkiä potilaille ennaltaehkäisevien toimien tärkeydestä terveydenhuollossa.

Saapuessaan työpaikalleen Maria tarkistaa tekoälyn optimoiman päivän aikataulun tablettiltaan. Marialle ja muulle henkilökunnalle on jäänyt enemmän aikaa itse potilaiden hoitoon, kun tekoälyn avulla sairaalan arkeen on saatu lisää sujuvuutta. KYS:ssa yliopiston kanssa yhteistyössä kehitetyt erilaiset tekoälyä hyödyntävät ratkaisut edustavat monilta osin maailman kärkeä ja ne ovat houkutelleet paikkakunnalle tekoälytutkimuksen huippuja. KYS:n johtamaa tutkimusta vauhditti myös hallituksen 2020-luvun kärkihanke, jossa tekoäly haluttiin valjastaa sairauksien varhaisempaan tunnistamiseen ja niiden ennaltaehkäisyyn. Päivän ensimmäisenä leikkauksena on toimivan tekosydämen asentaminen. Vaikka leikkaus on haastava vielä 2030-luvullakin, onnistuu se moitteettomasti kansainvälisen huipputiimin ansioista. Vaikeimmissa leikkauksissa otetaan usein huippu-etäyhteyksien avulla yhteyttä tietyn alan asiantuntijoihin, jopa toiselle puolelle maailmaa.

Leikkauksen jälkeen Maria pitää ansaitun tauon ja käy lounastamassa yhdessä pop-up lounasravintoloista, joka on rakennettu [entisten parkkipaikkojen tilalle](#). Tänäpäin Maria valitsee niistä suosituimman, joka on keskittynyt täysin vegaaniseen ruokaan. [Lihan kulutus](#) on monissa piireissä vähentynyt huomattavasti terveysbuumin myötä ja vaihtoehtoisten proteiinien tullessa markkinoille. Ilmastomuutoksen vaikutukset ovat myös alkaneet näkyä voimakkaammin ja se on saanut monet miettimään valintojaan entistä tarkemmin; lihan kulutusta leikkaamalla entistä useampi on halunnut olla ilmastotalkoissa mukana.

Lounaalla Maria kuulee työkaveriltaan Savilahden alueen ja erityisesti KYS:in saaneen kansainvälistä tunnustusta sen tavasta yhdistää sujuvasti työelämä ja opiskelijat. Onhan Maria itsekkin muuttanut Helsingistä Kuopioon opiskelemaan lääketiedettä ja tavannut miehensä Juanin opiskeluiden kautta.

[Lounaan jälkeen Maria tilaa itselleen ja työkavereilleen autonomisen sähköauton](#)

[keskustaan, jossa muu henkilöautoliikenne onkin kielletty.](#) Autonomiset ajoneuvot saavat siellä edelleen kulkea, mutta ne eivät tarvitse yhtä paljon parkkipaikkoja, eivät aiheuta ilmansaasteita ja ovat kaiken lisäksi turvallisempia.

Maria käy kollegoineen kielikoulussa opiskelemassa mandariinikiinaa ja kiinalaista kulttuuria yliopiston järjestämällä kurssilla. Työnantajan kannusteiden lisäksi Maria aidosti nauttii vaikean kielen opettelemisen haasteista. Pitäähän se aivot virkeinä myös vanhempana ja ehkäisee muistisairauksia. Vaikka monenlaisia tulkkaussovelluksia onkin nykyään saatavilla, ei toisen kulttuurin ymmärrystä ole voitu vielä tekoälyllä korvata.

Matkan aikana Marialla on aikaa suunnitella myös viikonlopun mökkireissua Siilinjärvelle. Maria on varannut perheen mökin omaan käyttöön täksi viikonlopuksi, muuten Maria vuokraa sitä alustan kautta yhä kasvavalle määrälle turisteja, jotka hakevat Suomesta luonnonrauhaa ja puhdasta ympäristöä, 2030-luvun luksusta.

Illalla Maria palaa työpaikalleen tekemään vielä toisen leikkauksen, johon osallistuu neuvonantajina huippuosajia kolmelta mantereelta.

Marian palatessa Savilahteen, koko perhe on kokoontunut korttelin yhteisötilaan syömään iltapalaa. Ella kertoo leikeistään pihapiirin lasten kanssa; Ella ja kaverit kerkesivät rakentamaan illan leikkien aikana kokonaisen virtuaalisen universumin.

Jenni Martinez, 64 v.

ELÄMÄNTILANNE: Naimisissa

ASUU: Siilinjärvellä

LIIKKUU: Omalla autolla

KOTOISIN: Iisalmesta

ÄIDINKIELI: Suomi

AMMATTI: opiskelijaruokalan vuoropäällikkö, järjestää luontokävelyiltoja

HARRASTUKSET: Puutarhanhoito, lukeminen ja ruoanlaitto

ARVOT: Säästäväisyys, oma rauha ja puuhastelu (yksityisyys), luonnonläheisyys

Jenni herää linnunlauluun Siilinjärven omakotitalossaan. Hän kävelee keittiöön ja kaivaa jääkaapista lähitilalta kotiin toimitettuja tuoreita vihanneksia sekä leipää. Leivän päälle hän ripottelee myös puutarhastaan poimimaansa persiljaa. Aamupalan kanssa hän kävelee terassille nauttimaan aamuauringosta miehensä Miikan kanssa. Jenni nauttii ja arvostaa oman omakotitalon suomaa tilaa, puutarhaa sekä takapihalta avautuvaa metsää. Hänelle lähiluonto on kaikki kaikessa, koska on asunut koko elämänsä metsän ympäröimänä. Moni kaupungissa asuva nykynuori on hänen mielestään menettänyt aidon yhteyden luontoon.

Jennin ja Miikan omakotitalo on 40-luvulla rakennettu ja sen ikä alkaa näkyä. Kattoremontti olisi pitänyt tehdä jo useampi vuosi sitten, mutta Miikan viimevuotinen työttömyysjakso pakotti lykkäämään remonttia vielä tämän kesän. Tulevana vuonna katto pitäisi kuitenkin laittaa uuteen uskoon. Katto tehdään [kattokaakeleista](#), joissa on aurinkokennot. Jenni ei ole rumille ja kalliille aurinkokennoille ennen lämmennyt, mutta nyt ne tulevat jo tavallista kattoa edullisemmaksi ja katto maksaa itsensä takaisin jo viidessä vuodessa. Kesällä energiaa kertyy niin paljon, että ylimääräisen saa myytyä takaisin verkkoon.

Töihin Savilahteen pariskunta kulkee omalla autollaan, jossa on vakiona autonomiset ominaisuudet ja se osaa esim. parkkeerata itsensä ja ajaa moottoritiellä itsenäisesti, mutta täysin autonomiseen ajoon se ei vielä kykene. Auto on vuoden 2023 hybridi ja käyttää siis vielä polttoaineena myös bensiiniä, mutta lyhyehköt työmatkat taittavat sähkömoottorilla. Savilahdessa ja Kuopion alueella ollaan kyllä panostettu sähköautojen latausmahdollisuuksiin; latauspaikkoja löytyy runsaasti kaikista parkkihalleista ja parkkipaikoilta. Alueelle on rakennettu myös lukuisia [induktiolatauspaikkoja](#), joissa auton lataamiseen ei erillistä virtapiuhaa tarvita. Seuraava auto Jennilläkin on mitä todennäköisemmin sähköauto, mutta juuri nyt hänen varallisuutensa ei riitä sellaisesta haaveilemiseen.

Hallituksen puheet [polttomoottorit kieltävästä laista](#) eivät myöskään ole erityisesti ilahduttaneet pariskuntaa ja aiheesta onkin keskusteltu viime aikoina kiivaasti niin kotona kuin mediassakin. Kuten moni muu, omasta autostaan Jenni ei ole vielä valmis luopumaan. Matka Siilinjärveltä Savilahteen ei taitu julkisilla riittävän ketterästi ja sitä paitsi omalla autolla voi mennä juuri silloin kuin haluaa. Pitkään kaavailtu lähijunayhteys Siilinjärveltä Savilahden kupeeseen näyttää viimein toteutuvan, mutta sitä saa odottaa vielä vuoden loppuun asti. Junalla työmatka voisikin taittua jo melko mukavasti, mutta ei se silti omaa autoa täysin korvaisi.

[Moottoritiellä auto ottaa ohjokset käsiinsä](#) ja pariskunnalla on aikaa suunnitella illan ruokalistaa yhdessä. Reseptejä selaillessa he tilaavat samalla tarvittavat raaka-aineet verkkokaupasta, jotka voi noutaa heidän lähikaupastaan päivän päätteeksi. Ruoat voisi tilata myös suoraan kotiin, mutta se on pitkien välimatkojen takia turhan kallista. Jenni vastusti pitkään poikansa ehdotusta asennuttaa heidän kotiinsa älylukot, mutta taipui lopulta, kun avaimet hukkuivat saman kuun aikana kahdesti. Sitäpaitsi nyt huoltomiehille ei tarvitse käydä avaamassa erikseen ovia ja kerran kuussa käyvä siivoojakin pääsee sisään helposti.

Moottoritieltä poistuttaessa auto ilmoittaa, että tarvitsee taas Jennin apua ajamiseen ja Jenni tarttuu rattiin. Savilahtea lähestyessään he pysähtyvät parkkihallin eteen ja nousevat autosta. Savilahden keskusta-alue on yksityisautoilta kielletty ja auto täytyy jättää hieman kauemmaksi; onneksi se osaa sentään parkkeerata itse itsensä. [Parkkihallien](#) edestä menee kuitenkin jatkuvasti sähköisiä ja autonomisia busseja, joiden kyydissä matka työpaikalle taittuu hetkessä. Kaupunkipyörälläkin pääsisi, mutta se ei sovi lainkaan Jennin tyyliin. Miika sellaisen tosin usein nappaa, mutta tänään hänkin tulee bussilla uhkaavien sadepilvien takia.

Isovanhemmiltaan Jenni on perinyt säästäväisen ja nuukan elämäntavan. Bussissa istuessaan hän kummastelee Savilahden muutamia uusrikkaita, jotka tuntuvat hankkivan jatkuvasti toinen toistaan oudompia kulkuneuvoja. Moni kuitenkin vuokraa nykyään omaa autoaan erilaisten alustojen kautta ja myös Jenni on harkinnut autonsa vuokraamista muille aikoina, jolloin hän ei sitä itse käytä. [Alustojen kautta vakuutusasiat hoituu automaattisesti ja vuokraajan ajoprofiili- ja historia on nähtävissä, joten autoa ei tarvitse vuokrata ihan kenelle tahansa.](#) Kokemukset alustoista ovat olleet hyviä ja niiden kautta on helppo ansaita lisätienestettä.

Bussimatka taittuu nopeasti, sillä ruuhkissa ei lähes autottomalla keskusvyöhykkeellä ole. Jenni on töissä opiskelijaruokalassa vuoropäällikkönä. Töitä ruokalassa riittääkin, sillä kampusalue on yksi vilkkaimmista Suomessa ja se on lisäksi suosittu läheisten yritysten ja kampuksella sijaitsevan startup-kiihdyttämön kesken. Lounas-aikojen ulkopuolella ruokala toimii kahvilana ja co-working tilana, jossa järjestetään usein erilaisia näytöksiä, luentoja ja tapahtumia.

Jennin työympäristö on monikulttuurinen. Hän tutustui työpaikallaan 2010-luvulla Suomeen tulleisiin irakilaisiin turvapaikanhakijoihin, joille ei meinannut löytyä tiloja rukoushetkien pitoon. Jenni ei ole koskaan ollut erityisen uskonnollinen, mutta havahtui silti seudun epäluuloiseen suhtautumiseen muslimeihin. Jenni olikin yksi kantavia voimia joukkorahoituskampanjassa, jolla muslimiseurakunnat saivat vauhtia yhteisen [moskeijan rakentamiseen](#). Kampanja herätti voimakasta keskustelua ja alkuvaiheessa myös voimakasta vastarintaa, mutta siitä syntynyt keskustelu ja vuorovaikutus eri väestöryhmien välillä toi ihmiset lopulta lähemmäksi toisiaan. 2010-luvulla alkanut polarisoituminen murtui suuren tunnekuohun saattamana, ainakin Kuopion ja Savilahden alueella. Nykyään Jennin työkavereista moni on maahanmuuttajia ja Jenni työskentelee edelleen aktiivisesti yhteisymmärryksen ja yhteisöjen rakentamisen eteen.

Työpäivän päätteeksi Jenni tarkistaa suositulta tapahtuma-alustalta onko hänen huomenna järjestämälleen luontokävelyille tullut vielä lisää osallistujia. Jenni nauttii luonnosta ja rauhasta, eikä jaksaisi järjestää suosittuja luontokävelyjä päätyökseen, mutta niistä saatu lisätienesti on edessä olevan kattoremontin takia arvokas lisätulon lähde. Alustan kautta on myös helppo löytää tekemistä päivään; sinne voi kuka tahansa perustaa vaikkapa spontaanin jumppatuokion tai tarjota melontaretkiä.

Kunhan kattoremontti on saatu alta pois, Jenni kävisi myös mielellään useammin oopperassa. [Kun Helsinkiin nykyään pääsee vajaassa kolmessa tunnissa](#), ehtisi hän vapaapäivinänsä halutessaan varttuneemman väen suosimista päivänäytöksistä vielä illaksi kotiin.

Nyt raskaan työpäivän päätteeksi on kuitenkin mielessä vain omassa puutarhassa askartelu. Jenni soittaa miehelleen

2050 - TOISEN SUKUPOLVEN SAVILAHTI

2050 maailma on ehtinyt muuttua jo monella tavalla. Ilmastonmuutos on mitä todennäköisemmin edennyt pisteeseen, jossa ilmasto on lämmennyt vähintään kahdella asteella. Ilmaston lämpeneminen tuo mukanaan paitsi hikikarpaloita, myös uusia eläin- ja kasvilajeja. Suomen metsissä liikkuu pesukarhu ja sakaali, pelloilla kasvaa maissi ja suomalaisten viini-intoilijoiden ei tarvitse enää purskutella vain ulkomaisia viinejä, vaan huippuviinejä saa myös suomalaisilta viinitiloilta.

Energiajärjestelmä on myös kokenut täydellisen muutoksen. Energiaa ei tuoteta enää isoissa laitoksissa vaan hajautetusti älykkään sähköverkon avulla, jossa jokaisesta savilahtelaisesta on tullut myös energiantuottaja. Energiaa ei edelleenkään ole loputtomasti, sillä aurinkopaneeleihin tarvittavia raaka-aineita on edelleen maapallolla rajallisesti, vaikka asteroidilouhinnan avulla arvokkaimpia metalleja saadaankin jatkuvasti lisää. Energiatehokkaat ratkaisut ovat siis edelleen arvossaan. 2020-luvun alussa läpi lyöneet IoT-ratkaisut ovat onneksi tehneet jokaisesta kodista ja tilasta älykkään. Lämmitys oli vielä 2010-luvulla yksi suurimmista hiilidioksidipäästöjen aiheuttajista, mutta vuonna 2050 lämmitys ei tuota enää lainkaan päästöjä. Kaikki rakennukset on jo pitkään rakennettu niin energiatehokkaiksi ettei ylimääräistä lämmitystä juurikaan tarvita. Myös lämpökaivot sekä lämpöpumput ovat arkipäivää ja tuottavat kaiken tarvittavan lämmitysenergian yhdessä aurinkoenergian kanssa.

Tekoälyn, materiaalien ja valmistusmenetelmien kehittymisen myötä jätettä ei enää synny; kiertotalous on arkipäivää. Enää ei tarvitse miettiä miten jokin asia tulisi lajitella tai kierrättää, vaan älykkäät järjestelmät hoitavat lajittelun tehokkaasti lajittelukeskuksissa. Tuotteiden suunnittelussa ja valmistamisessa on myös pitkälti siirrytty pois ratkaisuista, jotka hankaloittavat automaattisia lajittelua. Jatkuvasti kasvaneen kysynnän myötä useat materiaalit ovat myös huomattavasti arvokkaampia, joten ne kannattaa kierrättää jo ihan taloudellisista syistä.

Liikenne on vuoteen 2050 mennessä sähköistynyt ja automatisoitunut täysin. Hieman pidemmät välimatkat liikutaan useimmiten autonomisilla robottiautoilla ja -busseilla, mutta myös lentäminen on automatisoitunut ja sähköistynyt monilta osin. Pitkiä matkoja sähköisillä lennokeilla ei edelleenkään voi kulkea, mutta Joensuuhun tai Jyväskylään niillä pääsee vielä helposti. Huippunopeat raideyhteydet ja hyperloopin kaltaiset ratkaisut ovat kutistaneet pääkaupunkiseudun ja Kuopion välisen välimatkan parhaimmillaan alle tuntiin. Autonomiset ajoneuvot ovat vapauttaneet paljon aikaa arjessa, jossa ei tarvitse enää käydä kaupassa työpäivän päätteeksi ja lapsetkin pääsevät turvallisesti liikkumaan harrastuksiinsa heti koulupäivän päätteeksi itsenäisesti. Liikenteen ja logistiikan automatisoituessa kaupungin kaduilta on myös vapautunut paljon tilaa ja parkkipaikkojen tilalla on kahviloita, pop-up ravintoloita,

terasseja, taloyhtiöiden älykontteja sekä pyöräkaistoja ja kaupunkipyöräparkkeja. Pyöräily ja kävely ovatkin nostaneet suosiotaan ja perinteinen polkupyörä on yksi suosituimmista liikkumisen välineistä.

Kauppa on toisaalta globaalia, toisaalta hyperlokaalia. Huippuunsa tehostunut logistiikka ja viestintäteknologia on tuonut tuontituotteet entistäkin helpommin saavutettavaksi; suurin osa tuotteista tuodaan suoraan kotiin tai työpaikalle isoista keskusvarastoista. Samalla paikallisesti tuotetut tuotteet ja elämykset ovat kuitenkin nousseet uuteen arvoon, sillä ne ovat asioita joita ei voi globaaleille markkinoille viedä. Kahvilat, yhteisölliset tilat ja paikallisia erikoisuuksia tarjoavat kaupat ovat vallanneet kortteleiden kivijalat. Kiertotalous on arkipäivää ja jätettä ei enää synny, kiitos kehittyneiden tuotantoratkaisujen, tekoälyn siivittämien lajittelujärjestelmien ja liiketoimintamallien, jotka tukevat kiertotaloutta.

Asumisessa suurimmat muutokset ovat nähtävissä asumisen palvelullistumisessa ja uusissa asumisen muodoissa. Kimppakämpissä asuminen ei ole enää vain köyhien opiskelijoiden elämäntapa, vaan yhä useampi asuu yhteisöllisemmin, sillä niin saa lunastettua itselleen enemmän neliöitä olohuoneeseen, keittiöön ja ruokailutilaan sekä tulee pidettyä yllä sosiaalisia verkostoja yhä useamman työn ollessa mahdollista mistä päin maailmaa tahansa. Opiskelijoita, vanhuksia, lapsia -ja lapsiperheitä ei myöskään enää sijoiteta erillisiin yksiköihin; erilliset vanhainkodit ja lastentarhat ovat historiaa. Yhteisissä sisä- ja ulkotiloissa vietetään aikaa ja opitaan yhdessä. Opiskelijat saavat lasten ja vanhusten kanssa vietettyä aikaa vastaan vuokranalennusta ja hyvän mielen.

TOIMIJAPROFIILIT 2050

Maria Ronkainen, 50 v.

ELÄMÄNTILANNE: espanjalainen mies, 1 aikuinen lapsi adoptoitu Kiinasta

ASUU: Savilahdessa monen sukupolven yhteisasunnossa, puisessa pienkerrostalossa

LIIKKUU: Kävelee ja sähköpyöräilee, käyttää automaattisia sähköbusseja ja yhden hengen pienautoja

KOTOISIN: Helsingistä, muuttanut opiskeluiden perässä Kuopioon

ÄIDINKIELI: Suomi

AMMATTI: Lääkäri (juuri valmistunut)

HARRASTUKSET: Viinit, mökkeily, tanssi

ARVOT: perhe ja ystävät tärkeitä, terveys, arjen pienet asiat, kiireettömät & stressittömät viikonloput, avarakatseisuus & monikulttuurisuus

MUUTA: kiinnostunut jatkuvasta itsensä kehittämisestä

Maria aloittaa päivänsä kävelemällä korttelin yhteisötiloihin ja nauttimalla aamupalansa naapureidensa kanssa, koska kotona on ollut hiljaisempaa tyttären, Ellan poismuuton jälkeen. Maria ja Juan ovat kuitenkin vuokranneet tyttärensä huonetta ahkerasti ulkomaisille opiskelijoille vaihtolukukausien ajaksi. Vaihto-opiskelijat tapaavat kuitenkin mennä kampukselle nauttimaan aamupalansa.

Jääkaappi on yön aikana valmistanut porukalle tuorepuuron, joka on höystetty CellPodissa monistetuilla lakkojen soluilla. Villiyrteistä haudutetulla teellä Maria jaksaa nousta uuteen päivään.

Päälleen Maria pukee mekon, jonka hän on itse suunnitellut ja 3D-tulostanut [puukuitupohjaisesta](#) biohajoavasta kuidusta juuri hänen mittojensa mukaan. Korttelin yhteisötiloista löytyvät printterit ovat ahkerassa käytössä.

Ennen töihin lähtöä Maria tarkistaa vielä terveydentilansa ja liikkumistarpeen päivälle tekoälyltä. Maria on liikkunut tällä viikolla huomattavan paljon, joten perjantain kunniaksi Maria päättää valita robottibussikyydin pyöräilyn sijasta. Samalla hän voi vaihtaa kyydin aikana kuulumiset samalla alueella asuvien kollegoiden kanssa. Ovesta ulos lähtiessään talon älytekniikat sulkevat turhat valot ja säätävät lämmitysjärjestelmän tehot pienemmälle, kun talossa ei ole ketään. Algoritmit osaavat hyvin ennustaa Marian liikkeitä ja säätää asunnon lämpötilan sopivaksi ennen hänen paluutaan, mutta välillä Maria unohtaa ilmoittaa aikaisesta paluustaan järjestelmälle ja asunnossa on hetken turhan viileä.

Päivän ensimmäisenä työnään Maria etäkirurgoi kansainvälisten huippuosaajien tiiminsä kanssa New Yorkissa olevan potilaan. Päivän toinen tärkeä työrupeama liittyy kansainvälisenä yhteistyönä toteutettavaan tutkimus- ja kehitystyöhön. Jo ennen tätä yhteistyökuviota Marian työn painopiste oli vähitellen siirtynyt sairauksien ennaltaehkäisemiseen ihmisten omasta kehostaan keräämän tiedon avulla. Tekoäly on yhä olennaisempi osa myös sairauksien diagnosointia ja hoitoa, ja Savilahdessa sen parissa työskentelee maailmankuulu tutkimusryhmä.

Illtapäivällä Maria ilahtuu, kun kuulee bostonilaisen ystäväpariskuntansa tulevan Savilahteen koko syksyksi. Tutkijavierailut yhdellä maailman pohjoisimpiin kuuluvista huippukampuksista ovat kasvattaneet suosiotaan, ja [yhteisöllisen tilapäisasumisen hubin](#) laajentaminen on vireillä.

Illat ovat pitkälti aikaa harrastaa, koska työn tekeminen on yhä joustavampaa ja automatisaatio on vapauttanut ihmiset arkirutiinien tylsistyttävimmiltä osilta. Heti töiden jälkeen Maria kiiruhtaa Savilahden alueen yhteisötilojen liikuntasaliin, jonka on varannut varausjärjestelmän kautta pitääkseen siellä liikkuvuutta ylläpitävän [jumppasession vanhuksille](#). Maria nauttii tästä vapaaehtoistyöstä ja laatu-ajasta myös omien vanhempiensa kanssa. Marian vanhemmat vaativat, että he palaavat kotiinkin sähköpyörillä eivätkä tilaa robottibussia. He ottavatkin alleen kaupunkipyörät. [Illalla ruokaostokset ovat valmiina odottamassa](#) talon alakerran kylmätiloissa. Tuotteet on pakattu uudelleen käytettäviin tai kompostoitaviin pakkauksiin, ei enää muoviin. Maria valmistaa mielellään päivän päätteeksi illallista perheensä ja naapureidensa kanssa, varsinkin kun päivällä robotti on siistinyt keittiön putipuhtaaksi.

Illallisen kanssa aikuiset nauttivat lasilliset naapuruston yhteisellä kaupunkiviljelypalstalla viljellyn viiniköynnöksen tuottamaa lähiviiniä.

Ennen nukkumaan menoa, Maria tarkistaa vielä kuinka paljon ylijäämäenergiaa hänen talonsa on tuottanut ja kuinka paljon hän on saanut sen myymisestä tuottoa. Juuri ennen nukahtamistaan Maria muistaa vielä varata yhteiskäyttöisen lentävän kulkuneuvon mökille viikonlopuksi mennäkseen.

Matti Salmela, 39 v.

ELÄMÄNTILANNE: Kahden alaikäisen lapsen (4 ja 12 v.) isä

ASUU: Plusenergiataloyhtiössä, joka myy energiaa paikalliseen verkkoon

LIIKKUU: Työmatkat yksipyöräisellä tai erilaisilla autonomisilla liikennevälineillä; vapaa-aikana myös erilaisilla polkupyörää etäisesti muistuttavilla laitteilla, joita on itsekin ollut mukana kehittelemässä

KOTOISIN: Kuopiolainen, vanhemmat muuttaneet Kuopioon ennen syntymää

ÄIDINKIELI: Suomi

AMMATTI: Avaruustyöntekijä, vapaaehtoistyöntekijä Kallavesi ry:ssä

HARRASTAA: Melontaa, kotimaisia viinejä ja maissipalstan hoitoa

ARVOT: Terveelliset elämäntavat, muiden huomioiminen, ympäristöystävällisyys, oikeudenmukaisuus

Kun Matti herää aamulla, puuro on jo keitetty ja kahvin tuoksu leijailee asunnossa. Matti nauttii ensimmäiset kahvihörpyt aamuauringossa ja kerää parvekkeelta mukaansa mustikat puuroon ja mintut teehe. Teen valmistaa puuron juuri kokannut robottiapuri sillä aikaa kun Matti herättää parvelta Mintun ja Nikon. Asunto on monen mielestä melko kompakti, mutta Matti on jo opiskeluajoista asti viettänyt suurimman osan ajasta asunnon ulkopuolella, joten hän ei edelleenkään kaipaa ylimääräisiä neliöitä. Nikon kasvaessa uuden asunnon hankinta tosin saattaa olla pian edessä.

Aamupalan jälkeen päästään nopeasti liikkeelle, kun aamun likaiset astiat voi jättää [keittiön robottiapurille](#) pestäväksi.

Matti saattaa Mintun (4v) naapurikortteliin päiväkotiin ja toivottaa hyvää koulupäivää Nikolle (12v), joka hyppää [automaattiseen koulubussiin](#). Matti tervehtii samalla bussilla matkustavaa Nikon luokanopettajaa ja pojan iloisesti vilkuttavia koulukavereita, Kamyaria, Ekaterinaa ja Perttiä, jotka suosittu MaaS-palvelu on tällä kertaa ohjannut Nikon kanssa samalle reitille.

Matti jatkaa matkaansa Savilahden avaruuskeskukseen, jossa hän on nykyään töissä. Matin työ on todellista etätyötä; osa hänen työtehtävistään sijaitsee kirjaimellisesti valovuosien päässä. Hänen päätehtävänsä on kuitenkin Marsin siirtokunnan alusten etähuolto, josta vastaa Savilahteen äskettäin perustettu ESan avaruustyön laitos. Matti joutui 2036 auto-onnettomuuteen, kun autoilla ajaminen oli vielä yleistä. Onnettomuuden seurauksena Matilta jouduttiin amputoimaan vasen käsi ja jalka. Selkäytimen vauriot saatiin onneksi korjattua kantasoluhoidoilla. Menetettyjen raajojen tilalle Matti sai kuitenkin uudet savilahtelaista huipputekniikkaa edustavan bionisen käden ja jalan. Niihin oli aluksi totutteleminen, mutta nyt raajat ovat jo paremmat kuin alkuperäiset: ne eivät tunne kipua eikä väsymystä. Niiden avulla Matti

kykenee paljon tarkempaan työhön, ja raajoihin voidaan syöttää myös aivan uudenlaista tietoa, joka auttaa Mattia työtehtävissään.

Matti taittaa työmatkansa sähkökäyttöisellä yksipyöräisellä, johon hänen on vakaan jalkansa ansiosta helppo kiinnittyä tukevasti. Tänään hän kurvaa töihin entisen moottoritien etelärinteiden kautta tarkistaakseen, miten keväällä istutetut uusimmat viiniköynnökset voivat. Vaikka Matti viiniharrastajana ja maissinkasvattajana hyöttyy lämmenneestä ilmastosta, lähivesien rehevöityminen harmittaa häntä melonnanharrastajana kovasti. Matti onkin ollut aktiivinen Kallaveden suojelun vapaaehtoistyössä.

Lounastauolla Matti suuntaa Savilahden tiiviiseen ja vilkkaaseen ytimeen, jonka ravintoloissa riittää valinnanvaraa. Koska on kaunis päivä, myös Kuopion keskustasta on tullut lounastajia Savilahteen. Tilauksen tekemiseen ja maksamiseen ei kuitenkaan mene kauaa, koska lounasaikaan ne hoidetaan pöytäkohtaisilla päätteillä, jotka harvestoivat tarvitsemansa vähäisen energian ympäristöstään (esim. radioaalloista). Tilaukset voisi hoitaa myös ennakoon, mutta tänään Matti halusi olla spontaani ja päätti kokeilla uutta pop-up ravintolaa, jossa on tänään tarjolla kotimaista maissia kolmella tapaa. Kauniin kesäpäivän kunniaksi Matti päättää ottaa palan painikkeeksi lasillisen raikasta luomu-Rieslingiä lähitalta.

Lounasseuraksi paikalle lennähtää Mattin entinen läheinen työkaveri Eduardo, jonka kanssa Matti työskenteli muutaman vuoden asteroidilouhintaa harjoittavassa yhtiössä. Kun ESA tiedotti päätöksestään sijoittaa uuden yksikkönsä Savilahteen, Matti ilmoitti heti halustaan olla mukana valloittamassa uutta planeettaa. Matti arvelee, että Mars-aiheisen väitöskirjansa ohella hänen robottiraajansa toimivat työhaussa kilpailuetuna.

Lounaan jälkeen Matti pyörähtää katsomassa Nikon sirkusryhmän kenraaliharjoituksia Savilahden monitoimikorttelissa, joka aikanaan rakennettiin entisten parkkihallien paikalle, osin niiden [rakennusmateriaaleja hyödyntäen](#). Matti on todella tyytyväinen, että liikeneruuhkien ja ajoneuvojen määrän vähentyessä Savilahdessa on vapautunut paljon tilaa ihmisille, harrastuksille ja uudelle liiketoiminnalle. Varsinaisia parkkipaikkoja ei enää ole, kun ajoneuvot ovat jatkuvassa kierrossa: jopa öisin ne on valjastettu logistiikkaan ja reittien ylläpitoon.

Kotimatalla Matti määrittää yksipyöräisensä kulkemaan nopeinta mahdollista reittiä. Koska ruuhkia ei Savilahdessa enää ole, Matti onkin Minttua vastassa täsmällisesti. Niko tulee tänään kotiin Ekaterinan äidin rahtipyörän kyydissä, vaikka useimmiten kulkeekin kävellen harrastuksistaan kotiin.

Ohi kulkee yksi Savilahden harvoista kuljettajan ohjauksessa olevista "autoista". Se liikkuu Savilahdessa erillisluvalla, koska ESA suorittaa parhaillaan laitteen lentokokeita alueella.

Illalla Matti ja lapset päättävät lähteä piknikille rantapuistoon. Robotti valmistaa ja pakkaa mukaan tuoremehut, mutta ruoat Niko tilaa verkosta suoraan puistoon. Arvioidun toimitusajan perusteella Niko pääättelee, että luvassa on taas varsin yhteisöllinen piknik-ilta. Savilahdessa arvostetaan kohtaamisia, elämyksiä ja tapahtumia; kesällä säpinää on etenkin rantaan vievän kävelyraitin varrella. Muina vuodenaikoina elämä siirtyy osittain sisätiloihin, jotka ovat savilahtelaisten toimijoiden aktiivisessa yhteiskäytössä. Edelleen suosittuja ovat läheiset luolastot, joissa Mattikin nuorempana aloitti ammattilaispelaajan uraansa.

Ilta-auringon jo laskiessa ja Nikon jo nurmikolla torkkuessa perhe päättää lähteä takaisin kotia kohti. Ilta-auringon lämmössä verkkainen kävely kävelyraitia pitkin saa Matinkin uneliaaksi. Tänä iltana ei tarvitse unen tuloa odotella.

Jenni Martinez, 84 v.

ELÄMÄNTILANNE: Leski

ASUU: yhdessä Savilahden ensimmäisistä yhteisöllisistä kortteleista

LIIKKUU: "julkisilla" niin kuin hänellä on edelleen tapana kutsua seudullisia liikkumisen palveluketjuja

KOTOISIN: lissalmesta

ÄIDINKIELI: Suomi

AMMATTI: Eläkeläinen, osa-aikainen opettaja

HARRASTUKSET: Virtuaalimatkailu

ARVOT: Säästäväisyys, ympärillä olevista ja ympäristöstä huolehtiminen, tasa-arvo, jakaminen ja luonnonläheisyys

Jenni jäi eläkkeelle 72-vuotiaana ([eläkeikää nostettiin 72 vuoteen portaittain vuoteen 2030 mennessä](#)), vaikka ei se eläkkeellä olemisen nykyään oikein mitään tarkoita. [Perustulolla](#) turvataan kaikille riittävät tulot elämiseen ja Jenni tuntee olonsa niin vireäksi, että haluaa vielä opettaa yliopistolla ikääntyvien palveluista, samalla kun itse opiskelee ympäristöä ja ilmastoa korjaavista toimenpiteistä.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät suomessakin uusina eläin- ja kasvilajeina, mutta myös ilmastopakolaisia on saapunut Kuopioon asti, jossa ilmasto on Etelä-Eurooppaa huomattavasti viihtyisämpi; naapuruston "vanhuksista" moni onkin muualta kuin Suomesta. Kielimuurista huolimatta (Jenni ei ollut kieliopinnoissa ikinä hyvä; hän sai aikoinaan vain C:n ruotsista, aikana kun opinnoista sai vielä arvosanan) Jenni on ystäväystynyt uusien vieraskielisten naapureidensa kanssa hyvin. Kommunikointi monikulttuurisessa seurassa sujuu vaivatta, sillä kuulolaite tulkkaa muut kielet sujuvaksi suomeksi.

Useimmiten heti ensimmäiseksi aamulla Jenni lähtee kirjastoon. Sinne hän pääsee sujuvasti mihin vuorokauden aikaan tahansa älylukkojen ansiosta. Enää ei tarvitse olla kirjaston työntekijöiden työaikojen armoilla ja odotella kirjaston avautuvan vasta klo 10.

Kirjasto on hänelle vieläkin paikka tavata muita sekä nykyään myös kokea seikkailuja virtuaalitodellisuuden keinoin. Useimmiten Jenni päättää matkustaa Marsiin, jossa ensimmäiset ihmiset jo asustavat, vaikkakin vain väliaikaisesti. Hän on liian vanha enää päästäkseen matkalle punaiselle planeetalle, mutta hänen lapsenlapsensa puhuvat sinne matkustamisesta jatkuvasti. Ensimmäisiä [turistimatkoja Marsiin](#) kaavaillaan jo tulevalle vuosikymmenelle - tosin toteutuessaan ne tulevat olemaan vain harvojen ja valittujen kukkarolle sopivia. Tänäpäin Jenni kuitenkin valitsee matkakohteekseen Brasilian kaukaisimmat sademetsät ja ihastelee miljoonien perhosten ja ötököiden ekosysteemiä.

Virtuaalimatkan jälkeen matka jatkuu takaisin todellisuuteen. Jennin ranneke hälyttää, että on aika ottaa Alzheimeria ehkäisevä lääkitys. Ikääntyessä Jennin vaivat ovat lisääntyneet, mutta hoito on myös hyvää. Ongelmat havaitaan nykyään ajoissa, sillä tietoa voinnista kerätään jatkuvasti. [Tekoälyn avulla on kehitetty uusia hoitomuotoja](#), jotka ovat oppineet tunnistamaan hoidontarpeen hyvissä ajoin. Jenni ei pitkään suostunut siihen, että erilaiset laitteet ja ohjelmat keräisivät hänestä tietoa, mutta kun kaksi vuotta sitten lääkärikäynnillä selvisi, että hänellä oli merkkejä syöpäkasvaimen kehittymisestä ja orastavasta Alzheimerista, suostui hän käyttämään rannekorua, joka mittaa hänen kehonsa arvoja ja muistuttaa lääkityksestä. Nyt sairaudet saatiin uusilla täsmähoidoilla kuriin ennen kun ne muodostuivat vaarallisiksi. Kaikenlaisia älyvaatteita olisi nykyään saatavilla, jotka mittaisivat vaikka mitä, mutta hän ei suostu päällensä pukemaan muuta kuin puuvillaa ja silkkiä.

Jenni viettää [kirjastossa](#) vielä hetken lueskellen lempikirjailijansa pökkareita. Hän rakastaa edelleen tuoksua, joka tulee vanhan kirjan avaamisesta. Sitä kokemusta hän ei vaihtaisi pois, vaikka saisi kaikki maailman kirjat ilmaiseksi digitaalisesti.

Lukutuokion jälkeen Jenni käy ryhmäjumppatunnilla kirjaston ylimmän kerroksen aktiivitiloissa. Näkymät ovat puurakenteisen kirjaston ylimmästä kerroksesta huikeat. Tunnilla on mukana lähialueelta muitakin ikäihmisiä. Tuntia vetää tänään

urheiluopintoja suorittavat nuorukaiset, joille ihan perinteisen “mummojumpan” vetäminen ilman lisätyn todellisuuden välineitä on selkeästi hieman vieras kokemus. Alkukankeuden jälkeen jumppatunnista tulee kuitenkin oikein onnistunut ja kokemus on selkeästi nuorillekin opettavainen.

Jenni asuu samassa rakennuksessa, jossa Matti asui nuorempana. Hän ei halunnut muuttaa vanhainkotiin, mutta ei enää halunnut asua yksin miehensä kuoleman jälkeen. Lapsenlapset asuvat Savilahdessa, joten muutto lähemmäs heitä houkutti. Koska Jennin asunto on pienehkö, lapsenlapset tulevat yleensä tapaamaan isoäitiä taloyhtiön yhteisten tapahtumatiilojen puolelle. Nyt lapsenlapset juoksevat häntä vastaan jo ulko-ovella, sillä he ovat olleet leikkimässä taloyhtiön ja päiväkodin yhteisellä pihalla. Jenni toivoi pääsevänsä käymään suihkussa ennen leikkitreffejä, mutta nyt matka näyttää jatkuvan suoraan rannan lähellä sijaitsevaan puistoon.

Leikki sujuu erilaisten lisättyjen todellisuuden pelien muodossa ja aika lentää lapsilla siivillä. Jenni itse tosin värjöttelee leikkipuiston katoksen alla ja harmittelee, ettei tullut vaihtaneeksi kuivempia vaatteita päälleen; pakkasen on kiristynyt iltaa kohden ja kova tuuli ei auta tilannetta. Onneksi kunnon pakkaspäiviä sentään vielä on jäljellä, miettii Jenni ja päättää liittyä hippaleikkiin lämmitäkseen hieman.

[Illalla Jenni ottaa lämpimän pitkän sumusuihkun](#), ennen kuin jatkaa matkaansa taloyhtiön yhteistiloihin iltapalalle. Hän olisi ollut jo aivan valmis iltapuulle, mutta oli luvannut aamulla kirjastoon lähtiessään naapurin Markolle (106), että he ehtivät vielä jutella tänään. Yhteistilojen keittiöstä kantautuu kuitenkin sellainen naurunremakka, että Jenniäkin alkaa hymyilyttämään väsymyksestä huolimatta.

Jennin kotikortteli on täynnä elämää. Joskus vähän turhankin paljon, tuumii hän herkkäunisena. Yhteiskäyttötiloihin riittää monenlaisia käyttäjäryhmiä aamujoogaajista iltojen vaihtuviin tapahtumajärjestäjiin. Etenkin opiskelijoiden tempaukset välillä valvottavat. Toisaalta Jenni osaa arvostaa lähiympäristönsä yllätyksiä. Kotikadulla tuntuu lähes päivittäin tapahtuvan jotain kiinnostavaa joko Jennin tai lastenlasten näkökulmasta. Hän on elinaikanaan asunut useammassakin hometalossa, joten hän on myös tyytyväinen nykyisten älytalojen tekniikkaan, joka mittaa ilmanlaatua ja ilmoittaa huoltotarpeista huoltoyhtiölle.

Välillä Jenni kuitenkin ikävöi Siilinjärven metsiä. Savilahden ranta-alue ja puistot ovat hienosti suunniteltuja ja viihtyisiä, mutta eivät ne vanhojen kotikulmien metsiä korvaa. Ikäväänsä helpottaakseen Jenni käykin välillä niillä kulmilla auttamassa entistä naapuriaan, joka sinnittelee mökkösessään.

Huomenna voisikin taas tehdä reissun sinne, miettii Jenni ennen nukahtamistaan.

Demos Helsinki ja toteutustiimi

Vuonna 2005 huomasimme, että kukaan ei tarkastele megatrendien vaikutusta jokapäiväiseen elämäämme ja yritysten liiketoimintaan. Perustimme ajatushautomo Demos Helsingin tilanteen muuttamiseksi.

Meillä on laaja kokemus osallistujia motivoivien työpajaprosessien fasilitoimisesta erityisesti tulevaisuusorientoituneen yhteiskunnan rakentamiseen ja alueiden kehittämiseen liittyen.

Kymmenessä vuodessa olemme kasvaneet kansainväliseksi innovaatio-, tutkimus- ja konsulttitaloksi. Meillä työskentelee nyt yhteensä yli 30 ihmistä. Olemme toteuttaneet hankkeita useiden satojen organisaatioiden kanssa.

Toteutustiimi:

Kaisa Schmidt-Thomé, vanhempi tutkija

Satu Lähteenoja, johtaja, resurssiviisas talous

Antti Lippo, kaupunkiratkaisujen asiantuntija

Ossi Korhonen, palvelumuotoilija

Jenni Nieminen, tutkimusjärjoittelija

Otto-Wille Koste, tutkijasivari

Liitteet

Liite 1. Portinvartijat ja haastatellut henkilöt

Minna Kuuluvainen, Kuopion kaupunki

Mari Piipponen, Kuopion kaupunkisuunnittelun projektipäällikkö

Esa Juvonen, Savon koulutuskuntayhtymän suunnittelujohtaja

Tuomo Meriläinen, Yliopiston hallintojohtaja

Tanja Oksa, Jyväskylän Kankaan verkostopäällikkö

Lauri Siltanen, Kuopion energian verkkopäällikkö

Jukka Eskelinen, infrasuunnittelun projektipäällikkö

Antti Hautamäki, vapaa tutkija

Jarmo Voutilainen, Teknologiapäällikkö

Retu Ylinen, projektipäällikkö, SmaRa-hanke

Mikko Dufva, tutkija, ennakointi. TkT

Unto Juutinen, vt. elinkeinojohtaja

Jani Knuuttila, YIT

Sirpa Lätti-Hyvönen, Kuopion strategiavastaava

Risto Miettunen, sairaanhoitopiirin johtaja